ČESKOBRATRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ

SBÍRKA KÁZÁNÍ

PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ

I.

2026/2027

SBÍRKA KÁZÁNÍ
PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ

OBSAH

1. **Věci nemusí zůstat tak, jak jsou** (*Ester Čašková*) 9

   klíčová slova: Vánoce, údiv, proměna

2. **Plány Hospodinovy** (*Alžběta Hanychová*) 15

   klíčová slova: malomyslnost, Boží blízkost, obrácení

3. **Já jsem ta cesta, pravda i život** (*Daniela Chladilová*) 21

   klíčová slova: pozvání, Boží ochrana, obdarování

4. **Co pro mě znamená Kristovo vzkříšení?** (*Petr Kulík*) 27

   klíčová slova: Velikonoce, zjevení, důstojnost

5. **Nést jeho potupu** (*Filip Němeček*) 35

   klíčová slova: vyčlenění, hranice, poslání

6. **Co je právě potřeba** (*Petr Pivoňka*) 41

   klíčová slova: modlitba, společenství, spása

7. **V jeho šlépějích** (*Joel Ruml*) 47

   klíčová slova: velikonoční zvěst, milosrdenství, Boží ochrana

8. **Trojice v Písmu a v dějinách** (*Filip Boháč*) 53

   klíčová slova: vztahy, láska, Boží království

9. **Na cestě za Kristem** (*Romana Čunderlíková*) 59

   klíčová slova: společenství, následování, církev

10. **Služba otcům i synům** (*Libor Chaloupka*) 65

    klíčová slova: zaslíbení, naděje, obrácení

11. **Rozvázat pouta smrti** (*Lukáš Klíma*) 71

    klíčová slova: smrt, věrnost, záchrana

12. **Naděje neumírá** (*Miloš Lapáček*) 77

    klíčová slova: ztráta, bezvýchodnost, milosrdenství

13. Nejsi a nebuď sám (*Vladimír Pír*) 83

klíčová slova: krize, následování, důvěra

14. Všecko tvořím nové (*Lenka Ridzoňová*) 87

klíčová slova: žízeň, očekávání, spása

15. Pokorně svou hloupost vyznávaje (*Zdeněk Šorm*) 93

klíčová slova: pokora, tajemství, Nový rok

Věci nemusí zůstat tak, jak jsou

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha Otce i od našeho Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Ž 98,1nn

Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci, zvítězil svou pravicí, svou svatou paží! Hospodin dal poznat svoji spásu, zjevil před očima pronárodů svoji spravedlnost, na své milosrdenství se rozpomenul, na svou věrnost domu Izraele. Spatřily všechny dálavy země spásu našeho Boha. Hlahol Hospodinu, celá země.

PÍSEŇ: NEZ 483 *Slyš, jaká to libá píseň*

MODLITBA

Ty přicházíš, Bože, na tento svět. A nepřicházíš jako soudce, ale jako zachránce. Tak asi dnes rozumíme slovu Spasitel. Ten, kdo pomáhá řešit ty nejtěžší situace. To ty umíš. Nechceš nás nechat samotné na problémy tohoto světa ani na ty naše osobní.

Vlastně bychom se tomu měli divit. Jenže nám to, Pane, už nějak zevšednělo. Běžně nepočítáme s tím, že bys do našeho života nějak zasáhl. A tak se snažíme se svými starostmi a strachy vypořádat sami.

Děkujeme za to, že to tak nemusí být. Můžeme znovu slyšet, že nejsi daleko na nebesích jako nezúčastněný pozorovatel, ale že jsi blízko. A že ti na nás záleží, a proto pro nás chceš něco udělat.

Prosíme, dotkni se našeho srdce, ať umíme žasnout nad tím, jaký jsi, a umíme čekat na tvůj příchod do našeho života.

Ze tvého rozhodnutí zachránit svět se radují i andělé, a tak chceme slavit i my opravdu veselé Vánoce.

Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: Iz 8,21–9,1 + Jan 1,1–5 a 14

PÍSEŇ: NEZ 497 *Tobě, Pane, dík*

KÁZÁNÍ

Základem pro dnešní kázání je Lk 2,9–20.

Vánoce jsou svátky tajemné. Mihotavá záře svíček dává Štědrému večeru onen sváteční, trošku neurčitý ráz plný očekávání a zvláštní nálady. Ano, dějí se zvláštní věci. V evangeliu čteme o tom, jak při zprávě o Ježíšově narození lidi zachvátil úžas, ale také bázeň. Když se Bůh blíží k člověku, je to vážná věc. To izraelský lid dobře věděl. Boží příchod přece může znamenat soud. Ale tentokrát andělé volají: „Nebojte se! Bůh přichází, aby zachraňoval.“ Chce ukončit tu tisíciletou lidskou beznaděj, že svět je čím dál horší a spěje k záhubě.

Ovšem naději Bůh dává světu docela jinak, než jak si lidé představovali tehdy dávno a než si to představují i dnes. Bezmocné dítě? Dějiny světa přece mění ti, kdo vládnou penězi a mají k dispozici zbraně, armády a politické styky. Ale dítě?

Jenže to je právě ono. Jako by Bůh říkal: Pochopíte to, lidi, konečně, že záchrana vypadá jinak než revoluce, pětiletky nebo výchova k lepší morálce? Právě tohle dítě, ta nepravděpodobnost jeho úspěchu je znamením, že je to Boží, a ne lidské řešení.

Moc tomu nevěříme. A nejsme sami. Divili se všichni, kteří se s Ježíšem setkají. Marie se zarazí hned na začátku nad zvláštním pozdravem anděla: prý je milostí zahrnutá! Josef se diví, že nemá soucitně Marii propustit a aféru ututlat. Prý ji má přijmout i s dítětem! Mudrci, kteří pak dorazí do Jeruzaléma, jsou překvapeni, že královský syn není k nalezení v královském paláci, ale někde na venkově! Diví se Herodes a překvapení zákoníci honem listují ve starých knihách, kdeže se to má Mesiáš narodit?

A jak se teprve divili pastýři, když se jim zjevil Boží posel a kolem nich zářila nebeská sláva. Ale tím to ještě neskončilo. Marie i Josef se znovu podiví tomu, co jim právě tihle pastýři říkají o jejich dítěti. A budou se divit znovu, až ho přinesou do chrámu a nad Ježíšem se zaraduje stařičký Simeon, protože na rozdíl od mnoha jiných v něm rozpozná

naplnění Božích slibů o spasení světa.

A jestli myslíte, že tady ten údiv nad Ježíšem končí, tak ještě zdaleka ne. Josef s Marií budou žasnout stejně jako učitelé v chrámě nad moudrostí dvanáctiletého Ježíše. A až po letech začne své veřejné vystoupení, jeho slova doprovázená mocnými činy, budou vyvolávat údiv v širokém okolí. A ještě pod křížem se podiví pohanský voják: Koho jsme to vlastně popravili? Vždyť to byl nejspíš Boží syn! A údiv žen, které po třech dnech nenašly mrtvé tělo v hrobě, snad ani není potřeba zmiňovat.

Bůh jedná, vstupuje do našeho světa, do našich životů a překvapuje nás. A právě tahle Boží jinakost, jeho láska, soucit a tvořivost – to je evangelium. Takový Bůh znamená naději, že věci nemusí zůstat tak, jak jsou, jak je známe, jak se s nimi pereme a jak nás třeba i dělí.

My sice víme, že Bůh je Stvořitel, ale už dlouho se nic nového neděje. Začalo se nám zdát, že Boha známe. Že už stejně jako izraelský lid víme, jak na něj. Víme, co potřebuje, aby nám byl nakloněn. A také jsme přišli na to, jak obejít jeho přísné nároky. Bůh se stal něčím všedním, normálním, něčím, s čím počítáme, ale zase ne tak moc. Nepočítáme s jeho živostí, tvořivostí, s tím, že by zasahoval do našeho normálního života.

Prožíváme další Vánoce. Znovu evangelium o pastýřích a mudrcích, znovu dárky, které ani tak moc nepřekvapí, protože už všechno máme. A to, co nám chybí, to se nedá koupit ani darovat. Můžeme snad darovat naději na lepší časy? Na změnu vztahů mezi lidmi a změnu poměrů ve světě? Řešení pro ty, kdo si zničili život?

Ale kam přišel Ježíš, věci se k údivu přítomných měnily. Celé evangelium svědčí o tom, že setkání s Ježíšem je překvapivá šance. Ví o tom své zkorumpovaný celník Zacheus i k smrti odsouzená cizoložnice. Zacheus se vzdává čtvrtiny majetku a vrací, co nakradl, a pyšní soudci, kteří chtěli nevěrnici trestat, odcházejí zahanbeni vlastním svědomím. Je možné řešit věci jinak, protože s Ježíšem vstupuje do světa láska nového rozměru. Láska, která odpouští a nedá se přemoci zlem. A má naději pro každého člověka.

Vánoce nás chtějí povzbudit k tomu, abychom i my ještě od Boha něco čekali, abychom byli připraveni, že věci mohou být ještě jinak, než na co jsme zvyklí. Situace mohou

dopadnout jinak než „normálně“ a nemusí být bezútěšně konečné. Ježíš dává životu rozměr očekávání, dává možnost proměny a nového začátku tam, kde se zdálo, že je naprostý, totální konec. Z jeho příběhu na nás dýchá naděje, že nic není definitivní. A nakonec vlastně ani smrt není definitivní.

Zkusme vidět i příběh o Ježíšově narození jako Boží pokus vymanit nás ze scénáře našich obvyklých očekávání. Všecko je jinak, než by mělo být: Dítě se narodí neprovdané matce. Královský potomek na vesnici ve chlévě. První gratulanti jsou ošuntělí pastýři následováni pohanskými mudrci.

Bohu jde o to, abychom pochopili, že k cíli života nevede ustrnulé dodržování toho, co známe, ale živý kontakt s ním, který jedná překvapivě. Bůh nás zkouší oslovit v různých situacích. Zasahuje nečekaně pomocí, vysvobozením. Ale také dává časy zkoušek, kdy se musíme zastavit a přehodnotit to „normální“. Kdy máme otevřít oči a připustit, že věci mohou být ještě jinak, než jak si myslíme a jak to známe ze zkušenosti. Jinak než si myslím, že je to možné. Proto narození dítěte z Panny a vzkříšení jako východisko z hrobu a smrti.

Jak se promění náš život, když pochopíme, že máme tak tvořivého Boha, který vymýšlí stále nové strategie a nové možnosti?

Je to naděje v situacích, které považujeme za ztracené. A je to údiv a radost, když je člověk nečekaně obdarován, veden, potěšen. Věci se nedějí vždy podle našich přání a představ, ale mají východisko, mají smysl.

To je ovšem naděje pro jedny, ale ohrožení pro druhé. Je spousta lidí, kteří si přejí, aby věci zůstaly tak, jak jsou, jak si je sami naplánovali a zařídili. Herodes byl jedním z nich. A po něm mnoho dalších. Ale Bůh se v uskutečňování svého plánu záchrany světa nedá zastavit. Ani násilím. Ani tím, když lidé jeho poslušného Syna ukřižují. Láska a pravda vítězí nad lží a nenávistí. Život vítězí nad smrtí a dobro nad zlem.

Ale i od nás něco Bůh čeká. Potřebuje najít poslušnou víru, která se nedá odradit zdánlivou nereálností Božích plánů. „Staniž se mi podle slova tvého,“ řekla Marie. Nevím, co to všechno bude znamenat, Pane Bože, ale když myslíš, že jsem vhodná součást tvého

plánu, dobře. Přijímám. Jsem ti k dispozici. Bůh svět mění skrze ty, kteří mu věří a dají mu prostor ve svém životě. Potřebuje lidi věřící v živého, jednajícího Boha. Ty, kteří se třeba budou divit, ale budou poslouchat.

On se totiž rozhodl, že navzdory tomu, co o nás ví, bude mít v lidech zalíbení. Svět prostě miluje! Je to dost odvážné prohlášení. Když se podíváme kolem sebe, napadá nás, v kom asi tak může mít Bůh zalíbení?

Ale Bohu se nelíbí to, jak žijeme. Nemá radost ze světa, jaký je. Ale znovu a znovu zkouší svět přetvářet tak, aby se mu líbil. A zkouší to s námi a skrze nás. Pořád znovu a různě nás oslovuje a vede, aby se v nás a skrze nás naplňovala a prosazovala jeho vůle. Abychom se vzpírali zlému a přemáhali ho dobrem. Abychom měli naději pro sebe i pro druhé. Abychom nepropadali skepsi a lhostejnosti. Bůh přece chce, aby celý svět byl zachráněn, proměněn. A když to chce Bůh, pak má smysl se k tomu přidat!

O Vánocích jsme štědří. Myslíme na druhé a obdarováváme je. Tušíme, že v dávání a v lásce k druhým je pravá radost. To naše lidské dávání má ovšem svoje hranice a většinou se brzy po Vánocích vrací do starých kolejí. Bůh nás obdaroval tím, co hranice nemá. Zahrnul nás svou láskou, svým zalíbením, svou snahou dostat nás do nebe. Boží Vánoce nikdy nekončí. Od té chvíle, co se v Betlémě narodilo dítě a dali mu jméno Ježíš – Zachránce, můžeme žít i umírat v pokoji. Bůh to se světem ani s námi nevzdal a nevzdá. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 482 *Ó ty radostný čase vánoční*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane,
dej, ať si umíme přivlastnit tvou lásku každý sám pro sebe. Ať v nás probouzí naději a odvahu k zodpovědnému životu před tvýma očima.
Probuď v nás víru, která se ti chce dávat k dispozici, jako to udělala kdysi Marie, aby se věci na tomto světě dály podle tvé vůle.
Nevíme, co přijde, ale jsme si jisti, že ty budeš při nás. To jsme poznali v daru tvého Syna, Ježíše Krista. Jsi Bůh pro lidi a mezi lidmi. Bůh budoucnosti a naděje.

Prosíme, naplň naše srdce touto jistotou, aby do něj vstoupil tvůj pokoj.

A o ten prosíme pro všechny, kdo nesnášejí Vánoce, protože jsou víc než jindy sami.

Prosíme za ty, kdo navzdory dárkům nezažívají lásku a přijetí.

O tvůj pokoj prosíme pro tento rozbouřený svět. Daruj víc, než zač umíme prosit.

Společně s celou tvou církví k tobě voláme: ***Otče náš…***

POSLÁNÍ: Tit 3,4–7

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě. Ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv. Ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 464 *Narodil se Kristus Pán*

Plány Hospodinovy

VSTUPNÍ SLOVO

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

INTROIT: Ž 123,1–2

PÍSEŇ: NEZ 313 *Ozvi se, Pane můj*

MODLITBA

Hospodine, Pane náš,
děkujeme ti za dnešní den. Za možnost setkání s tebou i s ostatními v tomto sboru. Za možnost se na chvíli zastavit a hledat tebe a tvou vůli.
Přiznáváme, jak této možnosti málo využíváme. Naše cesty bývají klikaté a kolikrát se točíme v kruhu. Někdy nás příliš zahlcují starosti. Jindy se tak soustředíme na to, co všechno chceme nebo musíme stihnout, že se nestačíme zastavit a zkoumat, co je vlastně důležité a co méně.
Ozvi se, Pane náš. Naše dny jsou tak neklidné.
Prosíme, odpusť nám naši nepozornost. Proměňuj nás, abychom zaslechli tvůj hlas. Uč nás stále znovu naslouchat tomu, že ty na nás nezapomínáš a máš s námi a našimi životy svůj záměr. Třeba i při dnešních bohoslužbách. Dej se poznat nám i všem, kdo se po celém světě scházejí ve tvém Jménu.

Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: Lk 15,11b–32

PÍSEŇ: NEZ 641 *Nevím, Pane, co ti dát*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Izajášovi 55,6–13.

Milý proroku, voláš naléhavě a s určitou suverenitou. Odkud se bere? Tvé volání slyší

židovský národ, který si není ničím jist. Tento lid někdy v 6. století před naším letopočtem poslouchá tvá slova značně podezřívavě: „Náš lid se nachází ve veliké krizi. Jsme dobyti Babylonskou říší, chrám je zničen, kněží a vzdělanci i část lidu jsou odvedeni do zajetí. Jo dřív, to možná. Služba Hospodinu měla své místo. Stejně se v chrámu mohli kněží ptát na jeho vůli. Ale teď?“

„Dotazujte se na Hospodina, dokud je možno ho najít, volejte ho, dokud je blízko.“

Milý proroku, toto volání slyšíme i my, kolikrát stejně podezřívavě. Nacházíme se ve 21. století. Snad známe doby, kdy člověk potkává Hospodina, či alespoň tuší jeho vedení a provázení. Ale taky prožíváme období, kdy jsme kontakt s Božím slovem ztratili, známe období frustrace, známe svoji přehlcenost. Známe období, kdy Boha nevnímáme nebo je cesta víry dokonce v troskách. Jak strávit tohle volání k novému vykročení k Hospodinu, co si s tím máme počít? Co teď?

„Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův.“

Izraeli i nám zní na začátku varování. Pokud jde o Boží vůli, býváme mimo. Zkusme odložit tak pochopitelnou averzi ke kritice. Zkusme se oprostit od výmluv pramenících z toho, že je to normální. Že hřích je normální, že všichni jsme na stejné lodi, dokonce i ten prorok měl určitě své mouchy, tak co nám chce… Naše úmysly, naše plány bývají jiné než Hospodinovy. To je prostě konstatováno. A je to konstatováno jako problém. Kolikrát to tušíme a nechceme si to přiznat. Ale jindy to ani netušíme. A situací, kdy nám to došlo alespoň zpětně, je taky dost.

Občas si říkám, jak by bylo snadné žít, rozhodovat se, kdyby člověk vždycky věděl, co je správné. Jenže pak se přistihnu při jednání, kdy je to zřejmé – a stejně se zachovám jinak. A jindy jsem přesvědčena, že jsem správnou cestu nalezla, dokonce po ní jdu, ale pak se zjistí – ono je to jinak. Sami v sobě potřebujeme jednou za čas důkladnou revizi, potřebujeme ji i jako sbor. Proto pravidelně trávíme čas ohlédnutími, kontrolami, proto hledáme, zda souzní naše slova a činy, zda naše plány odpovídají prioritám a zda to všechno odpovídá našemu povolání. Kolikrát přitom zjistíme, že potřebujeme vracet. Cesta Hospodinova se nám často hledá těžko a ještě nesnadněji se po ní chodí. Síly nám tak často docházejí a o omezeních, která člověka provází, se dozvídáme téměř denně.

Hospodin se svými plány bývá lidské optice někdy nedostupný. „Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše.“ Skeptičtější vyjádření toho, že člověk Bohu nestačí, snad nenajdeme.

Přece však bývá Izajáš, a především jeho druhá část, kterou náš dnešní oddíl uzavírá, přezdíván starozákonní evangelium. Radostná zpráva. Tohleto? Ono totiž to, že Hospodinovy cesty převyšují ty lidské, neznamená jen skepsi. Právě ta by byla celkem logická, tuto skepsi znali a znají národy nejrůznějších vyznání. Božstvo převyšuje člověka, za dobré ho „občas“ odmění, za zlé „vždycky“ potrestá. Celá Bible přináší zvěst, že Hospodinovy úmysly s člověkem, jeho cesty pro nás nejsou zlé. Ba právě naopak.

Tam, kde bychom řekli „tak už dost!“, tam, kde nevidíme východisko, tam, kde nad sebou i nad jinými lámeme hůl, všude tam Hospodin vyhlašuje cestu k smíření, právě tam rozvíjí nový život. Člověk snad je schopen odpustit, dát druhou šanci. Ale většinou si to ten druhý musí nějak zasloužit, potřebujeme přesvědčivý výhled, že to nebude zneužito. Ne tak Hospodin: „Svévolník ať opustí svou cestu, muž propadlý ničemnostem svoje úmysly; nechť se vrátí k Hospodinu, slituje se nad ním, k Bohu našemu, vždyť odpouští mnoho.“ Hospodin nabízí svou blízkost i svévolníku, tomu, kdo si z ničeho a z nikoho nic nedělá. Dokonce ničema, i ten nejpodlejší, má u Hospodina šanci opustit své úmysly. Najednou prorokův apel nezní jen jako pokárání, ale jako šance. Člověče, obrať se, Hospodin tě chce přijmout.

Zní to možná trochu naivně. Ale právě tato možnost obratu i pro ty, kdo svůj život vláčí plochou lhostejností, marnou honbou za zážitkem, dokonce nejbezohlednějším násilím, toto přijetí člověka i s nejnevábnějším životopisem a nejnabouranější psychikou je jádrem evangelia. Tohle máme s prorokem nést do světa. Nic méně.

O této Boží cestě za člověkem zaznamenal Izajáš podobenství: „Spustí-li se lijavec nebo padá-li sníh z nebe, nevrací se zpátky, nýbrž zavlažuje zemi a činí ji plodnou a úrodnou, takže vydává símě tomu, kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí.“ Hlavní roli hraje vláha, která má splnit určitý cíl. Působištěm, nebo spíše příjemcem její mise, je země. Ta je sama o sobě dobrým stvořením, ale aby mohla být prostředím pro život, potřebuje pomoc. Tou pomocí je od pravěku voda. Déšť v pravý čas je od nepaměti symbolem, pro tradiční společnost neodmyslitelným projevem Božího požehnání. Je nezbytným předpokladem

života na zemi. Představme si opravdu sucho. Zavládnou neúroda, žízeň, nemoci, hlad. A s tím spojená vyčerpanost a malomyslnost, ztráta budoucnosti.

Tento stav poznáváme i z jiných příčin, než je sucho. Hádky, problémy v práci nebo ve škole, malomyslnost z politiky u nás i ve světě, neutěšená finanční situace, bezradnost ve vztazích s lidmi i s Pánem Bohem a leccos dalšího. Vyčerpanost a malomyslnost, ztráta budoucnosti. Strach, že na všechno zůstaneme sami. To známe.

Právě do této vyprahlosti vysílá Bůh jako agenta své slovo. Svůj vzkaz pro člověka: „Stojím o tebe a zajímám se o tvůj život." A ujišťuje nás, že jeho mise má smysl. „Nenavrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal." Třeba ne v čase a způsobem, jak bychom si představovali. Ale Bible, zkušenost křesťanů a možná i nás samých svědčí o tom, že Bůh se k člověku stále obrací a zasahuje do jeho života. A to kolikrát víc a líp, než bychom si dovedli představit.

Nelze vypočítat všechny formy a příležitosti, kdy k nám promlouvá. Používá k tomu lidí milých i těch, od kterých bychom povzbuzení a pomoc nečekali. Příběhů příjemných na poslech i těch, při kterých zamrazí. Knih a filmů zbožných i „rádobyumělců", pro které těžko hledáme slušné jméno. Rozhovorů ve sborové kanceláři i v hospodě. Situací očekávaných i nenadálých. Otázkou zůstává, jestli si jich všimneme, jestli se k nim obrátíme, jestli jim věnujeme pozornost, budeme-li pro ně tvořit prostor. Ale jsem přesvědčena, že otevřenost dobrému Božímu působení, naděje, je jedním z největších zdrojů sil, co jen na světě jsou. A kde se objeví, dostávají prostor pokoj a radost. V dnešním proroctví jásá v slavnostním průvodu celý Boží lid i příroda.

„S radostí vyjdete a budete vedeni v pokoji. Hory a pahorky budou před vámi zvučně plesat a všechny stromy v poli budou tleskat. Místo trní vyroste cypřiš, místo plevele vzejde myrta. To bude k oslavě Hospodinova jména, za trvalé znamení, které nebude vymýceno." Izraelský lid dostal zaslíbení návratu a obnovy společenství s Hospodinem. Věřím, že i my se máme na co a z čeho těšit.

Slyšte tedy prorokův úvodní apel ještě jednou, do třetice: „Dotazujte se na Hospodina, dokud je možno ho najít, volejte ho, dokud je blízko." To přece vedle výzvy k nápravě nese nadějné poselství. Hospodina je možné najít, je možné ho volat, protože je blízko. Ano, je

to vybízení k naší aktivitě. Máme se obrátit k Hospodinu, máme ho prosit, pídit se po jeho vůli, hledat ho. Podobně jako marnotratný syn, o kterém jsme četli dříve, musíme vyjít, opustit to, co je v našich realitách a plánech marné, a doufat, že se Otec smiluje. Ale to vše smíme činit s jistotou, že Hospodin nás nezavrhne. Ba právě naopak. Už na nás čeká a vychází nám vstříc.

Hospodinovy plány se – díky Bohu – nekryjí s těmi lidskými. Můžeme se jimi ale nechat inspirovat. Plány plnými lásky k člověku, lásky větší a aktivnější, než si kdo může zasloužit a vymyslet. Že je to divné? Předivné!

MODLITBA

Pane náš,
jsou chvíle, kdy už toho od sebe moc nečekáme. Kde se bere ta tvoje trpělivost, ta vůle nás pořád volat? Hospodine, děkujeme ti, že oproti mnohým předpokladům s námi stále jednáš, stojíš o nás a prokazuješ nám mnoho dobrého. Uč nás to brát vážně i s radostí, tak abychom dovolili tvé lásce proměňovat životy naše i těch okolo nás.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 287 *Zpívejte, čest vzdejte*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane náš,
děkujeme ti za všechnu péči o nás i o celý svět. Přesto je mnoho věcí, které nám leží na srdci.
Prosíme tě za všechny lidi, kteří upadají do skepse a nevidí východisko ze své špatné situace. Prosíme za všechny, kdo se cítí přehlíženi nebo odmítnuti. Prosíme o vytrvalost pro ty, kdo se snaží začínat znovu – s druhými lidmi i sami se sebou. Prosíme tě za východiska z problémů našeho světa – chudoby, hladu, násilí. Pomáhej mocným i bezmocným.
Všechny vyslovené i nevyslovené prosby shrnujeme do modlitby Páně: ***Otče náš…***

POSLÁNÍ: 2Kor 5,18–19

POŽEHNÁNÍ

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

PÍSEŇ: NEZ 277 *Chval Pána svého písní*

Já jsem ta cesta, pravda i život

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista. Milí bratři, milé sestry, vítám vás na dnešním nedělním shromáždění, které konáme ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen.

INTROIT: Ž 139,1–6

PÍSEŇ: NEZ 94 *Věčný Bože, silný v boji*

MODLITBA

Svatý Bože,

obracíme se k tobě jako k základu a tajemství všeho bytí. Děkujeme ti, že jsme jeho součástí. Děkujeme za dech života, za každý den prožitý na tomto světě, ať je zalitý sluncem nebo skrápěný deštěm. Vždyť i v trápeních nás provázíš, i v bolesti a zármutku jsi s námi, tak jako jsi byl se svým Synem, Ježíšem Kristem, ve chvíli jeho zrození i umírání.

Vyznáváme, že někdy bloudíme. Vzdalujeme se tobě i těm, kterým bychom měli být nablízku. Prosíme, odpusť.

Uč nás chodit cestou pravdy, lásky a pokoje. Uč nás vidět svět jako tvé stvoření, které navzdory jeho odcizení miluješ a voláš k sobě. Tobě buď sláva a čest na věky věků.

Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: 2J 1,1–9

PÍSEŇ: NEZ 313 *Ozvi se, Pane můj*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v J 14,6.

V životě se znovu a znovu ocitáme na prahu nových etap. Dotýkají se nás i proměny v životě našich dětí, vnoučat i pravnoučat. Malé děti poprvé opouštějí domov a vstupují do školky, starší děti nastupují do školy, mladí lidé odcházejí studovat nebo hledají své místo ve světě. Nejen oni, ale i my sami se posouváme na cestě životem. Tak jako v přírodě přicházejí období změn, kdy ptáci odlétají na daleké cesty a vše se dává do pohybu, prožíváme i my chvíle loučení, očekávání a nových začátků.

A právě tehdy mnohé rodiče i prarodiče přepadá úzkost. Zvládnou naše děti všechny nároky, co na ně klade dnešní život? Osvědčí se ve vzdělání, ustojí tlak soupeřivosti, najdou dobré kamarády, spolužáky? Jdou po správné cestě? Bojíme se o děti a bojíme se, abychom je neztratili, aby se nám nevzdálily, aby se jako ti ptáci zase dokázaly vrátit domů.

A do tohoto úzkostného přemýšlení nám zaznívá podobná otázka na Ježíše od Tomáše. Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu? Tomáš cítí, že Ježíš jde svou vlastní cestou, nemůže zůstat stále s učedníky. Nemůže je stále vodit za ruku, vysílá je, aby hledali každý svoje místo, svoji cestu a zároveň je uvádí na jednu jedinou cestu k plnohodnotnému životu, když odpovídá: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“

Co je nejdůležitější na naší životní cestě? Dojít do cíle, k Otci. Všechno ostatní má malou cenu, nezáleží tolik na našich představách, na našich plánech, ale na cíli, kam směřujeme svůj život. Směřujeme ho k Otci? Pokud ano, nikdo nepřichází k Otci než skrze Ježíše, on je ta cesta, pravda i život.

Cesta mívá začátek i konec. Bývá různé délky i náročnosti. Je cesta rovná, pohodlná, široká a je cesta strmá, kamenitá, úzká. Je cesta plná lidí a cesta, na které jsme sami. Na cestě plné lidí se také můžeme cítit sami, bolí nohy, záda a břemeno tíží. Jsou cesty, po kterých se rozhlížíme a užíváme si výhledů, a jsou cesty, na kterých chvátáme a hledíme s hlavou skloněnou pod nohy, abychom nezakopli. Jsou cesty parkem a jdou cesty lesem a houštinami. Jsou cesty různé a každý si může odpovědět, na jaké cestě se nachází. Tomáš chce poznat cestu, na kterou se vydává Ježíš, a Ježíš mu neříká: Půjdu kamenitou cestou na Golgotu, na kříž. Ale říká: Já jsem ta cesta, já jsem Alfa i Omega, počátek i konec. Jestli chceš dojít k Bohu, Otci, jdi mou cestou, hledej moji cestu. Půjdeme spolu a já ti budu ukazovat směr, protože nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.

Já jsem pravda. Pravda je něco neměnného, něco, co nemůže změnit žádná okolnost, ať politická, osobní či náboženská. Základní hodnotou pravdy je poznání, a proto hned o kousek dál v 15.–17. verši čteme: „Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání; a já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi na věky – Ducha pravdy, kterého svět nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí ani nezná. Vy jej znáte, neboť s vámi zůstává a ve vás bude.“ Jan Hus ve svém známém výroku o pravdě říká: „Hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, mluv pravdu, drž se pravdy, braň pravdu až do smrti, protože pravda tě osvobodí od hříchu, od ďábla i od smrti… Nejmilejší, žijte podle poznané pravdy, která vítězí nade vším a mocná je až navěky.“

Pokud bychom přijali fakt, že Ježíš je ta neměnná pravda a její základní hodnotou je poznání, pak poznáním Ježíše Krista vítězíme a docházíme k Otci. On je ten, který osvobozuje od hříchu a smrti. Když tedy Jan Hus vybízí „hledej pravdu“, můžeme si dosadit „hledej Ježíše, slyš, uč se, miluj, mluv, drž se, braň Ježíše až do smrti, protože Ježíš tě osvobodí od hříchu, od ďábla a smrti“. Jinými slovy „jděte po cestě s Ježíšem a dojdete do vítězného cíle“. Proč tedy Ježíš přidává třetí obraz: Já jsem život?

Život je dar od samého počátku až do konce. Nikdo z nás se pro svůj vlastní život nerozhodl před svým početím, narodili jsme se, život nám byl dán. Dostali jsme ho darem od Boha. A tak jako život je darem, tak i všechno ostatní – v jaké době, s jakými lidmi, v jakých podmínkách žijeme – je darem od Boha. Pokud si tedy uvědomím skutečnost, že vlastní život je dar, a všechno, co mám kolem sebe, je také dar, zjistím, že nic z toho, co mám, nevlastním, je mi to jen propůjčeno na určitý čas, o kterém nevím, jak dlouhý bude. Všechno, co jsem vybudoval, získal prací a schopnostmi, utužil zdraví i děti, co se mi narodily, jsou darem, který mám na určitý čas, ale nevlastním jej. O všechno mohu pečovat, rozvíjet to, ale také o vše mohu kdykoliv přijít, ztratit to. Nic z toho nevlastním, ani svůj život. Pokud si chci ponechat svůj život, musím jej propojit s Ježíšem, pozvat jej do života, aby on se stal mým životem. Proto říká: já jsem ta cesta, pravda i život.

Čas plyne, střídají se roční období a spolu s nimi přicházejí nové výzvy i nová očekávání. Je před námi cesta, na které nechceme být sami, chceme mít jasno, chceme žít svobodně. Vykročme s Ježíšem, jděme s ním do školy, do práce, na zahradu, do polí, buďme s ním doma v kuchyni, v obýváku, ve sportu i v zábavě. Žijme svobodný a naplněný život. V čem svobodný? Bůh nám dává určité vybavení pro život, buďme spokojeni s těmi schopnostmi, které jsme

dostali, a rozvíjejme je. Nesnažme se být někým jiným. Nepřipodobňujme se tomuto světu. Stavějme svůj život na tom, co jsme dostali.

Zaujal mě příběh katolického kněze Waltera Ciszka v knize *S Bohem v Rusku*. Americký jezuita 20. století od mládí již jako chlapec stále překonával limity, které mu druzí nastavovali. Když sportoval, vyhrával a běhal maratóny. Když druzí drželi půst, on 40 dnů hladověl. Když se druzí otužovali, on se koupal ve vodě s ledem a spal ve sněhu. Když začal vnímat povolání stát se knězem, všichni se chytali za hlavu, že celibát není pro něho. Šel za tímto povoláním a po čase ho zlákala služba v Rusku. Nechal se povolat do Ruska, byl zatčen, vyslýchán jako americký agent, odsouzen k nucené práci. Prožil 25 let v pracovních lágrech na Sibiři, kde těžce pracoval v krutých nelidských podmínkách, ale také sloužil tajně mše, zpovídal a modlil se s lidmi, které mu Bůh poslal do cesty. Ani jednou neonemocněl a celou tu krutou dobu cítil Boží vedení a jeho blízkost. Nelitoval jediného dne svého života. Když se za svým životem ohlížel, viděl, jak důležitá byla jeho tvrdohlavost v dětství, jak ho jeho schopnost dosahovat a přesahovat limity naučila vytrvalosti a odolnosti, šel cestou pravdy a života. Jinému by se mohlo zdát, že život ztratil, když žil v tak nelidských a krutých podmínkách tolik let. Neztratil ani jeden den, žil s Bohem a s Ježíšem. Je to nad naše chápání, tak jsme to četli v žalmu 139 v úvodu, když jsme slyšeli slova krále Davida: „Sevřel jsi mě zezadu i zpředu, svou dlaň jsi položil na mě."

Když půjdeme po cestě s Hospodinem, budeme zakoušet různá trápení, neslibuje nám širokou rovnou cestu, asi nás sevřou různé zkoušky, nemoci, ztráty, svázanosti, ale Boží dlaň nás chrání, žehná. On je ta cesta, pravda i život. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 115 *Bůh je náš Pán a Král*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milostivý Bože,
tvůj Syn přišel do tohoto světa, aby ukázal tvou lásku ke každému člověku. I k těm, kterým nedokážeme pomoci, i k těm, kteří jsou na okraji zájmu. Prosíme za lidi, kteří se cítí sami a opuštěni, jimž chybí člověk, který je ochoten vyslechnout, pochopit a poradit. Nedovol, abychom žili vedle sebe a byli vůči sobě lhostejní.
Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*
Prosíme za ty, kdo žijí s postižením nebo chronickou nemocí. Dávej jim sílu

a trpělivost. I těm, kdo o ně pečují. Pomáhej každé dobré snaze o to, jak zlepšit a podpořit jejich život.

Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Prosíme za lidi, kteří se dostali vlastní vinou nebo souhrou okolností na dno, na ulici, do nejrůznějších závislostí, do bezvýchodnosti. Pomáhej jim najít dostatek odhodlání i pomocnou ruku, aby se opět postavili na nohy.

Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Prosíme za uprchlíky, azylanty, za ty, kdo pro bídu či ohrožení opouštějí svou zemi a své jistoty. Dej i nám odvahu být otevření a vstřícní k těm, kteří mezi námi hledají svůj nový domov.

Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Prosíme za lidi, kteří pro stáří či nemoc ztrácejí schopnost postarat se o sebe. Pomáhej k tomu, aby jim byl dopřán důstojný život. Prosíme za práci charitativních organizací, za službu naší Diakonie. Dávej všem, kdo v nich pracují, moudrost, sílu a trpělivost.

Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Prosíme za celou tvou církev, i za naši církev a náš sbor. Pomoz nám, abychom nepřehlédli ty, kteří potřebují naše svědectví i pomoc.

Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Prosíme za ty, kteří si o pomoc říci nemohou, za přírodu a všechno živé. Uč nás žít ohleduplně a soucitně.

Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Prosíme za naše rodiny i práci, za dny, které máme před sebou. Ať tvé milosrdenství proměňuje nás a skrze nás i svět, ve kterém žijeme. O to tě prosíme skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

Společně k tobě voláme slovy, která nás naučil tvůj Syn: ***Otče náš…***

POSLÁNÍ: Ž 139, 7

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Pán s vámi.

PÍSEŇ: NEZ 409 *Svaté Boží požehnání*

Co pro mě znamená Kristovo vzkříšení?

POZDRAV

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen. Milí bratři, milé sestry, milé děti, vítám vás na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Ž 22,20–26

PÍSEŇ: NEZ 560 *Vítězi k poctě zpívejme*

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

o tobě žalmista prorokoval. O tobě, zmučeném a umírajícím, ale nakonec vzkříšeném a živém Pánu. Ty jsi volal z kříže: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Ale Otec tě neopustil. On ti odpověděl. Přispěchal ti na pomoc. Svou mocí tě vzkřísil k nepomíjivému životu. K životu ve slávě, jak si plně, Pane náš, zasloužíš. A tak jsi toho nedělního rána porazil smrt. Tu svou, i tu naši.

Dnes smíme stát před tebou, zakotveni v Duchu svatém. Dnes smíme naplnit slova toho úvodního proroctví: Že právě tobě vzejde chvála ve velikém shromáždění. Dnes ti spolu s bratry a sestrami po celém světě vzdáváme čest a chválu za tvou oběť na kříži i za tvůj nový a slavný život, který jsi přislíbil i nám.

Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: Jb 19,25–27

PÍSEŇ: NEZ 546 *Nastal nám čas přeradostný*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mt 28,1–15.

Milí bratři, milé sestry, při jedné konfirmační zkoušce se bratr vikář zeptal konfirmandky: „Co znamená vzkříšení Ježíše Krista pro tebe?“ Těžká otázka. Není vůbec jednoduché na ni odpovědět. A když mám navíc odpovědět sám za sebe, co Kristovo vzkříšení znamená pro mě, je to ještě mnohem náročnější. A když mě při tom s napětím poslouchá asi šedesát lidí a mně je třináct let, je to skoro na infarkt.

Líbilo se mi, že bratr vikář nakonec pochopil, jak náročnou otázku před celým shromážděním položil. Nehrotil to. Jen dodal: „Snad to jednou prožiješ a pochopíš.“ Otázka Kristova vzkříšení stojí před křesťany v každé době. Co pro nás konkrétně znamená, že Ježíš Kristus byl vzkříšen? Co tato událost říká do našich životů dnes? Mým přáním i modlitbou je, abychom nad tím znovu přemýšleli a uložili si do srdce onu radostnou zprávu, že Ježíš je živý.

Každý evangelista nám události kolem Kristova vzkříšení podává trochu jinak. Nikdo z nich nepopisuje, jak se to stalo. Nikdo z nich nepíše, jakým způsobem Ježíš vstal z mrtvých. Tento zázrak všech zázraků je obestřen tajemstvím a to je dobře. Evangelisté popisují „jen“ okolnosti Kristova vzkříšení. A v tom nejdůležitějším se shodují. Za prvé: V neděli ráno byl hrob prázdný. Za druhé: Andělé zvěstovali ženám, že Ježíš vstal z mrtvých. Za třetí: Ještě ten den se živý Kristus setkal nejprve se ženami a poté i se svými učedníky.

Dnes jsme poslouchali zvěst o vzkříšení podle evangelisty Matouše. A my se hned ptáme: Co znamenalo Kristovo vzkříšení pro ty, kteří se s ním setkali toho nedělního rána? Co znamenalo pro ty první a očité svědky? Od toho se odrazíme.

Tak především: Ježíšovo vzkříšení znamená konec strachu pro ty, kteří Ježíše milovali. Marie z Magdaly a jiná Marie se přišly podívat k hrobu. Do toho hrobu Josef z Arimatie se svolením Piláta uložil Ježíšovo mrtvé tělo a to hned v pátek. Umíme se alespoň částečně vžít do pocitů těch žen. Co všechno se v nich odehrávalo. To byly turbulence! Před týdnem Ježíše vítaly davy, když vjížděl do Jeruzaléma na oslátku. Potom se hádal s představenými a znalci Písma. Ve čtvrtek jej zatkli, částečně kvůli zradě jednoho z nich, učedníka Jidáše. Krátký a nespravedlivý proces. Druhý den už zmučený Ježíš visel na golgotském kříži. Učedníci se od té doby schovávají. Ženy musí prožívat zármutek z toho, že dobře už bylo. Děs z toho, čeho všeho jsou lidé schopní. Pocit nespravedlnosti. Ukřivděnost. Strach, co

s nimi bude dál. A zavřený hrob? Definitivně je všechno v háji.

„A hle, nastalo velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil z nebe, odvalil kámen a usedl na něm. Jeho vzezření bylo jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Anděl řekl ženám: „Vy se nebojte. Vím, že hledáte Ježíše, který byl ukřižován. Není zde; byl vzkříšen, jak řekl. Pojďte se podívat na místo, kde ležel.“

„Vy se nebojte!“ Tím ten Boží posel začíná. Měly jste strach, že všechno dobré skončilo smrtí Ježíše. Ale Bůh to tak nevidí. Dneškem něco nového začíná. Už to nebude jako dřív. To je pravda. Nikdy nejsou nové věci stejné jako dřív. Nové je nové. Bůh vzkřísil Ježíše k životu, který už smrt nikdy nezmaří. Hýbněte se trochu. Nebuďte paralyzované strachem. Nestůjte tam jako opařené. Pojďte a nahlédněte do hrobu. Ježíš v něm není. Ten ukřižovaný tam není. A to všechno už vám dopředu řekl, hned několikrát.

Bratři a sestry, Ježíš Kristus, kterému důvěřujeme, byl vzkříšen. Ten, v kterého jsme uvěřili, kterého milujeme, kterého se snažíme následovat, s kterým mluvíme na modlitbách, kterému naslouchámе, žije. A jeho slavné vzkříšení je lékem na náš strach. Lékem na naše obavy z toho, co má přijít. Ale i na naši hrůzu z toho, co se už stalo a nedá se to změnit. I z toho, co cítíme a prožíváme právě teď. Náš Pán je živý. Byl vzkříšen. A jeho vzkříšením Bůh léčí i náš strach. Se vzkříšeným Kristem totiž máme slíbenou slavnou budoucnost. Cokoli, co zde na zemi považujeme za definitivní, ve světle vzkříšení definitivní není. Ani fakt, že přicházíme o životní sílu. Ani fakt, že jsme mnoho šancí promarnili. Ani fakt, že jsme se vždycky nechovali pěkně k našim blízkým. Ani fakt, že máme život skoro za sebou. Ani fakt, že ve světě kolem nás není všechno v pořádku. Že to, co se stalo Ježíšovi v posledním týdnu jeho pozemského života, se děje na mnoha místech, nesčetným zástupům lidí. Útlak, nespravedlnost, bezpráví, politické procesy, lynč a vraždy z nenávisti. A k tomu navíc zvrácený pocit z dobře odvedené práce. Kristus vstal z mrtvých jako první. My vstaneme s ním. Do nového života. A všechno to staré a nevykoupené necháme za sebou. Díky Boží tvůrčí síle. Díky Boží obrovské milosti a lásce.

Všimli jste si, bratři a sestry, jak přesně to anděl řekl? „Vy se nebojte.“ Oslovil jen ženy. Mluvil jen k ženám. Jako by k těm strážcům pronesl: „Ale vy?! Vy se bojte! Ten, jehož mrtvé tělo jste střežili na rozkaz svých pánů, je živý.“ A strážci se skutečně báli. Matouš

dokonce s lehkou ironií píše: „Strážci byli strachem z něho bez sebe a strnuli jako mrtví.“

Na jedné straně ženy ožily. Přestaly se bát. Daly se do pohybu. Na druhé straně sebejistí strážci strnuli, strachem bez sebe, bílí jako stěny, blízko infarktu, jako mrtví. Teď se musí začít bát každá mocnost, která si nepřála Ježíše živého. A taky že se bojí, jak jsme slyšeli z posledních vět dnešního vyprávění. Hrob je prázdný. To je realita. S tím nic nenadělají. A tak musí narychlo vymyslet *kontra-evangelium*. Rozšířit zlou a lživou zprávu, že učedníci Ježíšovo mrtvé tělo ukradli. K tomu je zapotřebí pojistit tyto lži pomocí úplatků. V tom se také svět moc nezměnil. Ale oni se bojí. Ten, kterého se chtěli zbavit nadobro, vstal z mrtvých. A oni už ho znovu neobviní, neodsoudí. Podruhé ho ke kříži nepřibijí. To on, vzkříšený a vítězný Pán, je jednou postaví před soud. Stejně jako všechny, kteří ubližují druhým lidem, ničí jejich životy, žijí na jejich úkor, nezaleknou se podlostí, nestydí se dělat to, co se dělat nemá a nesmí.

Za druhé: Ježíšovo vzkříšení znamená konec ponížení pro ty, kteří Ježíše milovali. Ženy zde zastupují všechny, kteří svůj život svázali s Kristem a přitom zakoušejí ponižování. Víte, na čem se mnozí badatelé shodnou, když přemýšlejí nad historickou věrohodností těchto velikonočních biblických příběhů? Na tom, že je prakticky vyloučeno, aby si takový příběh vymyslel autor, který žil v prvním století. Kdyby si to vymyslel, určitě by napsal, že k hrobu přišli Ježíšovi učedníci. Chlapi. Muži. Jeho věrní kamarádi. A tito muži by pak nesli zvěst o Ježíšově vzkříšení slabým a uplakaným ženám. Žena byla nevěrohodným svědkem v tehdejší kultuře. Proč by si tedy evangelisté vymýšleli, že prvními svědky Kristova vzkříšení byly právě ženy? Oni si to nevymysleli. Tak se to zkrátka stalo. A bylo třeba to zapsat. Anděl byl poslán k ženám. Anděl zaúkoloval ženy.

„Jděte rychle povědět jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých; jde před nimi do Galileje, tam ho spatří. Hle, řekl jsem vám to.“

Aby toho nebylo málo: Sám Ježíš Kristus se po svém vzkříšení zjevil ženám. A ne svým učedníkům. „Tu rychle opustily hrob a se strachem i s velikou radostí běžely to oznámit jeho učedníkům. A hle, Ježíš je potkal a řekl: ‚Buďte pozdraveny.‘ Ženy přistoupily, objímaly jeho nohy a klaněly se mu. Tu jim Ježíš řekl: ‚Nebojte se. Jděte a oznamte mým bratřím, aby šli do Galileje; tam mě uvidí.‘“

To bylo rozhodnutí našeho Pána, komu se zjeví. Mohl se zjevit učedníkům, zatímco anděl se ukázal ženám. A učedníci by z toho jistě vyšli lépe. Ale ne! Tak se to nestalo. Ženy poslechly anděla. Ženy uvěřily andělské zvěsti. Ženy měly radost a zároveň prožívaly bázeň z Boha. Ženy zastavil náš Pán a zcela jednoduše a běžně je pozdravil řecky: *Chairéte*. Tedy: *Buďte zdrávy*. Asi jako dnes: *Dobrý den*. *Ahoj*. Ženy mu najednou byly blízko. Objímaly jeho nohy, protože Ježíš vstal tělesně, nejen duchovně. Klaněly se mu jako Pánu, Božímu pravému Synu. A ženy i od něj slyšely, že se nemají bát. Že mají zvěstovat učedníkům tu radostnou zprávu.

Bratři a sestry, právě ženy zde zastupují lidi, kteří jsou v očích svého okolí méněcenní. Právě k nim se zná. Právě jim se zjevuje. Právě s nimi mluví. Právě tyto lidi těší.

Máš konexe? Máš dobré známosti? Pokud ano, dostane se ti lepšího zacházení třeba v nemocnici, na úřadě, v zaměstnání, ve škole, žel někdy i v církvi. Nemusíš mít kapsy plné peněz. Nemusíš druhé uplácet. Úplatky jsou přece nemorální a dokonce trestné. Ale známosti? Když je máš na dobrých místech nebo máš lidi, kteří tě mají rádi a ti mají dobré známosti na dobrých místech, pak se složité životní situace řeší mnohem snadněji. Ty ženy jsou v očích světa, který přeje mužskému pohlaví, nevěrohodnými svědkyněmi. Nemají vliv. Nemají konexe. A přesto mají tu nejlepší možnou známost: Vzkříšeného Ježíše. Když tě zná Kristus, když se Vzkříšený Pán stal tvým přítelem, máš vyhráno. Apoštol Pavel píše:

„Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši. Neboť vy všichni, kteří jste byli pokřtěni v Krista, také jste Krista oblékli. Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil.“ (Ga 3,26–29)

Vzkříšený Kristus boří dávné řády. Zastává se těch, kteří pod těmi dávnými řády trpí nejvíce. Pozvedá ponížené. Daruje novou důstojnost každému, kdo v něj důvěřuje. Každému, kdo se s ním důvěrně zná. Když znáš Krista, máš konexe na těch nejlepších místech. Když totiž znáš Vzkříšeného Pána, znáš Boha a Bůh zná tebe. A pokud prožíváš jakékoli ponižování a pohanu, on při tobě stojí a z toho prachu tě jistě pozvedne. Možná brzy, možná později. Ale každopádně při definitivním příchodu Božího království.

A teď za třetí: Kristus byl vzkříšen! A proto je nám všem, kteří v něj věříme, odpuštěno. Bratři a sestry, je to veliké zjednodušení, když říkáme, že nám Bůh odpustil všechno skrze Kristovu smrt na kříži. Nový zákon výslovně tvrdí, že všechny naše hříchy jsou smazány Kristovou smrtí a jeho vzkříšením. Jak potvrzuje apoštol Pavel: Ježíš Kristus „byl vydán pro naše přestoupení a vzkříšen pro naše ospravedlnění“ (Ř 4,25).

Jen uvažte: Kdy se v plnosti projeví, že nám Bůh všechno zlé odpustil? Nejenže to budeme cítit v našem nitru. Nejenže vám to bude zvěstovat farář při večeři Páně. Nejen když to vyčteme z Písma a když nám to pošeptá Duch svatý. Kdy se to v plnosti projeví? Až budeme stát po boku vzkříšeného Krista v jeho království. Tehdy se to v plnosti projeví. On vstal z mrtvých. My vstaneme z mrtvých. A tehdy se nám dostane plného potvrzení toho, co jsme mnohokrát slyšeli a přijali do svých srdcí: Bůh ti odpustil.

Už v našem dnešním příběhu je tento rozměr přítomný. Ke komu posílá vzkříšený Pán ty ženy? K učedníkům? Jistě! K těm, kteří Ježíše nechali na holičkách. Jeden z nich ho prodal. Druhý ho třikrát zapřel. U kříže nikdo z nich nebyl, tedy kromě Jana. Nyní mají všichni strach a snaží se předstírat, že Ježíše nikdy neznali. Tak k těmto učedníkům, kteří morálně a lidsky selhali, posílá Ježíš ženy. A jak jim říká? Teď to nepřeslechněte. On jim říká: *Moji bratři*. Živý Kristus je laskavě a milostivě nazývá: *Moji bratři*.

A tak to zkusím rychle shrnout. Co pro mě znamená, že Ježíš byl vzkříšen? Vzkříšený Kristus je živý. Porazil smrt. A tak se nemusím bát ani života, ani smrti. On podepírá slabé a přehlížené. Daruje jim důstojnost, kterou jim jejich okolí odepírá. A tak se smím radovat z toho, že jsem dítětem Božím. Kdo je víc? On odpouští. A tak si smím oddechnout. Mezi mnou a Bohem panuje skutečný pokoj. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 540 *Veleben Bůh buď jeho čin*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš nebeský Otče,
děkujeme ti, že jsme si opět mohli připomenout tu radostnou zvěst evangelia, že tvůj milovaný Syn nezůstal v hrobě, ale byl vzkříšen. Prosíme tě, aby tato zvěst prozářila naše životy a stále více nás připoutávala k tobě.

Dávej nám zakusit tvou lásku a dobrotu. Utvrzuj nás ve víře, ale nedopusť, abychom se svou vírou chlubili před těmi, kteří v tebe nevěří.

Pane, v důvěře, že nás slyšíš, prosíme za všechny, kteří prožívají smutek, bolesti a zklamání. Prosíme za všechny, na které velmi těžce dopadají problémy dnešní doby. Prosíme za zraněné a nemocné. Prosíme za ty, kteří dnes prožívají svůj poslední den na zemi. Prosíme i za jejich blízké. Ty všechny navštěvuj, posiluj, ubezpečuj o své blízkosti.

Bože, ty sám probouzíš víru tam, kde bychom ji nikdy nečekali. Proto se pokorně přimlouváme za všechny lidi, aby stáli o tvou lásku. Aby poznali, že tvá láska zachraňuje a dává nám sílu zápasit se všemi těžkostmi života.

Prosíme za celý tvůj lid, za Kristovu církev, aby byla místem pokoje, přijetí, naděje, povzbuzení, lásky a ohleduplnosti. V každém shromáždění je přece tolik místa pro ty, kteří potřebují zažít tvou uzdravující lásku.

Prosíme konkrétně za naše kazatele a kazatelky, presbytery a presbyterky, učitele a učitelky nedělních škol a náboženství. Daruj jim moudrost, trpělivost i laskavost, kterou ke službě nezbytně potřebují.

A společně k tobě voláme, jak nás tvůj Syn Ježíš naučil: ***Otče náš…***

POSLÁNÍ: Mt 28,16–20

POŽEHNÁNÍ

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici, ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 549 *Buď tobě sláva*

Nést jeho potupu

POZDRAV

Milost Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

INTROIT: Lk 9,58b

PÍSEŇ: NEZ 625 *Ó, slunce spravednosti, můj Pane Ježíši*

MODLITBA

Ježíši Kriste,
připomínáme si, že nemáš, kde bys hlavu složil, ale my skládáme všechnu svou naději v tobě. U tebe hledáme domov, zázemí, jistotu, u tebe hledáme motivaci a chuť žít. U tebe hledáme smysl, význam a hodnotu, potvrzení vlastního místa na světě.
Uvědomujeme si, že není snadné hledat to vše právě u tebe, který zůstáváš věčně v pohybu jako vítr, který vane, kudy chce. Někdy tě nacházíme a jindy se nám ztrácíš. Někdy nám zůstáváš skrytý, nesrozumitelný, neznámý. Někdy si nechceme připustit, kam až bychom tě mohli následovat.
Prosíme, vtahuj nás do hlubin svého života. Pohni námi svým slovem a udržuj nás v pohybu ve svém svatém Duchu.

Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: Mk 10,35–45

PÍSEŇ: NEZ 516 *Pamatujme, všichni věrní* (lze zpívat sloky 1–5)

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Žd 13,12–14.

Co pro nás znamená skončit za branou, za hradbami? Octnout se za čárou, za hranou, za hranicemi přípustnosti? Co pro nás znamená být out, být jako outsideři? Nebo být ex, být

jako exoti, být exkomunikováni? Dá se také říct: být vyčleněni, být mimo, stávat se lidmi druhé kategorie… Nikdo z nás nejspíš moc nestojí o takové postavení. A přesto jej biblický pisatel propaguje: „Proto také Ježíš trpěl venku za branou, aby posvětil lid svou vlastní krví. Vyjděme tedy s ním za hradby, nesouce jeho potupu.“ Jak bychom status vyhnanců, vyděděnců a obětních beránků mohli přijmout? Co by nás muselo pohnout k tomu, aby nám začal dávat smysl? Abychom ho chtěli upřednostnit? Aby nám začal stát za to? Co s námi už někdy pohnulo tím směrem? Kdy Ježíšovu potupu bereme – klidně i navzdory její nepopularitě?

A jak vůbec souvisí fakt, že Ježíš trpěl venku za branou, s vírou, že posvětil lid svou krví? Biblický autor vlastně dost kreativně propojil pozemskou událost, na které nebylo nic pěkného, s duchovním výkladem, který ji staví do svátečního světla. Inspiroval se pravidly obřadu na Den smíření, podle kterých se obětovaná zvířata nesmějí sníst, ale musejí být vynesena za tábor a tam spálena. Autor listu Židům vidí i Ježíšovu popravu očima téže víry. Nevidí už jenom donebevolající nespravedlnost. Dohlíží už také nebeskou odpověď na ni. Dohlíží nebeský význam Ježíšova života. A ruku v ruce s ním domýšlí výklad té donebevolající smrti. I umístění Ježíšovy popravy – za hranou, na smetišti – očím víry dosvědčuje, že takhle zemřel obětní Beránek Boží.

Ježíš tím navíc završil svůj celoživotní program. Program, jenž vystihují i slova: „Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.“ Bezdomoví a uprchlictví se Kristovým životem vine jak červená nit. Už jako s miminkem s ním museli utíkat až do Egypta. A dospělý Ježíš sám procházel krajinu křížem krážem. A přitom aktivně vyhledával vyčleněné, nepřijímané i navenek nepřijatelné jako své rodné bratry a sestry. A když ho někde nechtěli, nepřizpůsobil se za každou cenu. Raději pokračoval jinam. Zůstával nespoutaně svobodný – jako svěží vítr. Nikdo ho nemohl polapit, zahnat do kouta a znehybnět. Raději sdílet úděl bezdomovců než přijmout zlatou klec. A touto cestou Ježíš opustil každé pohodlné závětří, zázemí, zabezpečení. Nenechal se vtěsnat do žádných škatulek, definic, sociálních bublin. Vytrval na cestě do nejistoty, do otevřeného rizika, do neznáma. A proto nakonec trpěl venku za branou.

„Vyjděme tedy s ním za hradby, nesouce jeho potupu.“ Přijímáme-li Ježíše za svého Pána, přijímáme tím celý jeho životní příběh i celoživotní program. A přijímáme i jeho potupu jako součást své vize. Ale právě ve spojení se vším, co k Ježíšovi patří, působí i jeho

potupa přitažlivěji, žádoucněji, očistně.

K potupě lze totiž dojít různými cestami. Třeba kdybych dostal pokutu za jízdu načerno, bylo by to poněkud potupné… A mohu i takovou potupu nést. Nemusím ji nijak popírat a tvářit se, že ke mně nepatří. Ale nepocítím žádnou zvláštní potřebu dát si ji za rámeček. A nikdo jiný nepocítí potřebu mne napodobit.

Oproti tomu Kristova potupa je jiné kategorie. Ponížení člověka, který zůstává člověkem i tváří v tvář nelidské přesile. Pokoření Boha, který se rozhodl raději pro cestu rizika, křehkosti, zranitelnosti než pro hromotlucké omezování, utloukání a tupení druhých. Ryzost toho, kdo nezapře své poslání. Velkorysost toho, kdo bere i naše nejzatracenější potupy na sebe. (Dotkla se ho nás hříšných pokuta.) Obětavost toho, kdo se nám vydává beze zbytku. Milosrdenství, spravedlnost i ztělesněná moudrost, které zůstávají i na pranýři samy sebou; ve společnosti, která zvlčela, když v ní převládla otupující omezenost.

Nést něčí potupu nezní sice moc lákavě, ale kdyby vám někdo dal přímo na výběr: Buď dožít v luxusním paláci krále Heroda i za cenu, že budeš tomuto potentátovi do smrti loajální a že tě přinutí splnit vše, co mu na očích vidíš, anebo žít věčně s Kristem. Věčně, to znamená tady a teď i vždycky a všude, a tak i za hradbou, za hranou, za branou, na smetišti či na popravišti, když se tam Kristus zrovna dostane. Pokud si tohle dilema připustíme v celé své nahotě, leckdo snad přece jen dostane chuť radši na tu potupu… V současném životě na nás to dilema doléhá zastřeněji, zakukleněji, maskovaněji. O něco méně černobíle. O něco méně jednoznačně. Ale doléhá: v rodině, v politice, v církvi. Je dobré čím dál hlouběji rozlišovat, jaké vlivy na nás působí. Kdo se nás pokouší jen strhnout na svou stranu. A kdo nás naopak oslovuje osvobodivě, byť se nás odváží nasměrovat i za hranice dosavadních jistot.

Možná si také vybavíte osobnosti ze starší i z nedávné historie, které si ve zlomových chvílích vybraly raději problémy, vyhnanství nebo i neslavný konec, než aby popřely, co jejich životům dávalo smysl. A tak nám jejich životy dávají smysl dodnes. Působí na nás očistně, zvlášť když podléháme malomyslnosti. Ukazuje se, že Kristova krev nikoho nezašpiní. Naopak posvěcuje každého, na kom ulpí.

Původní adresáti listu Židům čelili hrozbě pronásledování. Proto jim autor dopisu klade na srdce: Má přece mnohem větší smysl nést Kristovu potupu než nechtít mít s Kristem nic společného. Vždyť On je náš Nejbližší a nejvěrnější Pán. Patříme k němu nerozlučně. My jako česká církev dnes přímé hrozbě pronásledování nečelíme. Ale nemáme už ani zvlášť uznávanou pozici. Ocitli jsme se za hradbami příliš osvědčených tradic a jistot. Navíc v nás víra může probouzet touhu hlásit se k hodnotám, které dostávají ve veřejném prostoru na frak. Být čím dál ex-kluzivnější důrazem na Boží lidskost, která moc nezneužívá, ale naopak využívá – třeba ve prospěch zlovolně tupených lidí nebo plundrované přírody. Raději spolunést jejich nejistý úděl než obrnit se hradbami arogance a lhostejnosti.

„Vždyť zde nemáme trvalý domov, nýbrž vyhlížíme město, které přijde," připomíná autor dopisu Židům. Vyhlížíme město, které přijde. To je ta nejpřitažlivější součást vize života za hradbami. S takovou vyhlídkou Ježíš skončil za branou pozemského Jeruzaléma, protože toto město mu bylo příliš těsné. A tak nám raději otevřel brány Jeruzaléma nebeského.

Nás může doposud trápit, když se ocitneme kdesi mimo osvědčené jistoty. Mimo bezproblémové závětří. Mimo zdi navyklých obran. Za hranicemi společenství, se kterým jsme se dřív bezvýhradně ztotožňovali. Za hranicemi světa, který dřív dával přehlednější smysl. Za hranatostmi hran. Jako by vyřazeni, vyčleněni, vykolejeni. Ale čím tísnivěji nám přestává stačit to, co tady už bylo, tím svobodněji můžeme pokračovat na cestě k tomu, co tady ještě nebylo. K tomu, co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo a co Bůh připravil těm, kdo ho milují (jak je psáno). Dál a dál do neznáma, do nejistoty, do nezajištěnosti. K lidskosti doposud nebývalé. K božství doposud nezobrazitelnému. K lásce doposud nenaplněné. K naději přespříliš smělé. Do společenství, které se mezi námi teprve rodí. Prozatím ve svých nejkřehčích obrysech. Do světa, jehož podoby teprve opatrně ohledáváme. Do města Božího, které se teprve rýsuje na obzoru našich životů.

MODLITBA

Pane,
vyznáváme, že snadno podléháme přitažlivosti věcí, které nemají velkou hodnotu, necháváme se fascinovat mocí a sedáme na lep popularitě.

Vyznáváme, že nás to omezuje a odděluje od sdílení plného společenství s tebou i s druhými lidmi včetně těch, kteří potřebují naši blízkost, tím spíš, čím neslavněji na tom jsou.

Prosíme, osvobozuj nás, uvolňuj naše kroky.

Děkujeme ti, že nás očišťuješ od nánosů minulosti, že v síle tvého odpuštění můžeme opět ožívat naplno. Děkujeme ti, že ses nenechal na cestě k nám ničím zastavit a že jsi nezvolil žádný pohodlnější cíl, ale vydal ses nám až do krajnosti.

Amen.

SLOVO MILOSTI: 1J 4,10

POZDRAV POKOJE

PÍSEŇ: NEZ 512 *Kristus, příklad pokory* (lze zpívat sloky 1–4.7–8)

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Obracíme se k tobě, Pane a Bože, nejvyšší vládce nad církví i nad světem.

Prosíme, osvobozuj svou církev od touhy po moci, majetku, sebeoslavě. Prosíme, veď svou církev dál do budoucna cestami odevzdanosti, cestami ke svobodě, cestami do otevřeného rizika. Prosíme, vstupuj též do paktů mocných, které jsou založeny na vzájemném ovládání, zastrašování nebo prokazování výhod, když v nich nevítězí zájem o tvou vůli a o tvou spravedlnost, když v nich nevítězí zájem o lidi znevýhodněné, vyloučené, válcované pod koly dějin. Prosíme, vstupuj do těchto paktů s novými pořádky tvého království, přepřahej sílu mocenských her do svých služeb.

Přimlouváme se také za ty, kdo se cítí být až k nesnesení tupeni, kdo mají pocit, že jejich životy za nic nestojí nebo že nikomu nestojí za to, aby si jich všímal, aby se pro ně nasazoval, aby se za ně obětoval. Prosíme, dávej se jim co nejdůvěrněji poznat a probouzej v nás i v těchto situacích projevy vzájemného zájmu.

Přimlouváme se také za naše místní společenství víry. Prosíme, dávej nám odvahu odevzdat se ti úplně a bez kompromisů, žít jedině tvou milostí, tvou odvahou, tvou mocí, následovat tě a neotáčet se nazpět.

A odevzdáváme ti ještě své tiché, osobní přímluvy.

Děkujeme ti, že všechny naše modlitby přijímáš. A společně k tobě voláme:

Otče náš…

POSLÁNÍ: Žd 11,8–16

POŽEHNÁNÍ: Fp 4,7

PÍSEŇ: NEZ 67 *Ó město Boží, ty jsi štít*

Co je právě potřeba

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen. Milé sestry, milí bratři, vítejte na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Ž 65,2–5

PÍSEŇ: NEZ 77 *Na Siónu se čest ti dává* (1.–3. sloka)

MODLITBA

Pane Bože,

děkujeme, že v tom všem znepokojivém, co se děje, můžeme přicházet k tobě a tebe chválit.

Protože slyšíme a věříme, že ty nás hříšné s milostí přijímáš. Tvé dobré záměry s námi všemi nic nezruší a nezničí.

Protože chceš být s námi, k nám mluvíš a slyšíš naše modlitby. Jak je to dobré a nesamozřejmé, když můžeme sem přijít, kde ty nás shromažďuješ, sytíš svým dobrem, kde můžeme nacházet potěšení a posílení z tvého slova, povzbuzení a ujištění z evangelia Ježíše Krista.

Ty jsi mocí života, všeho dobrého, milosrdného, statečného, lidského a nadějného. Ne války a lidské trápení, ale tvůj pokoj, spravedlnost a jednota jsou budoucností lidí a světa.

Neboť tvé je království, moc i sláva a nás do nich zveš. Prosíme, buď mezi námi. Prosíme o Ducha svatého.

Amen.

PÍSEŇ: S 355 *Vlak Boží*

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: Da 2,1–4.8–28b

PÍSEŇ: NEZ 344 *Věříme, vládne Hospodin*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v 1Tm 2,1–6.

Milí přátelé v Kristu, bratři a sestry, co je potřeba na prvním místě? To je důležité se někdy zeptat. Co je právě teď především třeba? V mé rodině? V manželství? V mé práci? V mé životní situaci? A v církvi? Ve sboru?

Zvláštní – apoštol píše Timoteovi a jeho sboru, že na prvním místě jsou potřeba zrovna modlitby. Čekali bychom třeba… vzájemná láska, nebo aby se zvěstovalo nezkreslené evangelium. Ale zřejmě to tak autor vnímal i vzhledem k situaci, do které církve a sboru psal. Původními adresáty byli zřejmě křesťané třetí generace v Efezu, v Malé Asii, dnešním Turecku. Byli v ohrožení. Zvenčí – tlakem světa, společnosti, politiky. I zevnitř, různými falešnými učiteli. Tak to je třeba právě čas a situace, aby na prvním místě ve sboru a církvi byly modlitby.

Když jsem četl v Heslech Jednoty bratrské odkaz na tyhle verše, přišlo mi to velmi aktuální, právě v naší situaci. Ale zvláštní byl k tomu nejdřív zvolený verš z knihy Daniel: „On mění časy i doby, krále sesazuje, krále ustanovuje…“ Těmito slovy Daniel v babylonském zajetí dobrořečí Hospodinu. Slyšeli jsme, za jakých okolností. Nechci teď vykládat tenhle příběh a tenhle verš. Spíš se od něj odrazit k těm slovům z 1. Timoteovi.

On – Bůh – mění časy i doby, krále sesazuje, krále ustanovuje. Jak tohle chápat a dnes vykládat, to by bylo ne na jedno kázání. Ale jako chvála, která nám od Božího svědka v dějinně i osobně těžké situaci z Písma zazní, to přijímám jako povzbudivé připomenutí. Právě i do současné situace světa a politiky, ve které jsme spolu se všemi jako křesťané. Nechci s tím Danielovým vyznáním teď vést rozhovor, spíš bych dodal: kéž to tak je, Pane Bože. Kéž se to děje a ukáže. A je nabíledni, které současné krále bychom ti doporučili co nejdřív sesadit. Vždyť víš, co působí.

Ale my máme zřejmě jít jinou cestou. Máme se ptát a slyšet, co jako věřící lidé a jako křesťané můžeme a máme v tomto směru dělat my. A tady mi přijde ten odkaz ke slovům z 1. Timoteovi jako velmi trefný a aktuální. „Na prvním místě žádám, aby se konaly prosby, modlitby, přímluvy, díkůvzdání za všechny lidi, za vládce a za všechny, kteří mají v rukou moc.“

Čtu teď inspirativní knihu Martina. M. Šimečky *Výjimečný stav – Jak dobře žít ve zlých časech*. Hodně v ní píše o tzv. paralelní polis. Taková paralelní společnost se zrodila a žila v době totality. Vědomě ji vytvářeli různí lidé ve svobodné tvorbě, v paralelní kultuře, ve svobodných rozhovorech, při bytových seminářích, při demonstracích, společných sbírkách. Šimečka píše, že tahle paralelní polis, možnost se jí dobrovolně, aktivně a rád účastnit, mu dodávala a znovu dodává energii a naplňuje ho smyslem.

A taky ho chrání před beznadějí a skepsí nebo jen bezmocným vzdorem proti totalitě, která se znovu objevuje. Takže je znovu čas pro paralelní polis. Když to čtu, jako by psal svým způsobem o církvi.

Ale ani jednou ji nezmíní. Copak církev a sbor nemá být taky svým způsobem takovou paralelní polis nebeského občanství? Není to nově aktuální její význam a šance stát se takovou specifickou a nezastupitelnou součástí téhle paralelní polis? Která ano, odkazuje k Božímu království, k nebeské polis?

Ale odtud se znovu vraťme k těm apoštolovým slovům: „Na prvním místě žádám, aby se konaly prosby, modlitby, přímluvy, díkůvzdání za všechny lidi, za vládce a za všechny, kteří mají v rukou moc…“

Bratři a sestry, v tomhle nás nikdo nezastoupí. Tohle se může a má dít jen v církvi. V té specifické a nezastupitelné části paralelní společnosti, které říkáme církev. Kristova polis.

Vždyť kde jinde se konají a mají konat prosby, modlitby, přímluvy, díkůvzdání za všechny lidi!? Slyšíme – za všechny lidi! I za vládce – a jsou tu jmenováni na prvním místě – kteří v nás přirozeně vzbuzují vážné obavy i vzdor, hněv a strach!? Podobně jako další, kteří mají v rukou moc. Ale my se máme za ně modlit, přimlouvat, dokonce za ně děkovat? Myslím, že stačí, když se za ně budeme modlit a přimlouvat. Protože, přiznejme si to, většinou na ně jen nadáváme. Na ty, kteří působí rozvrat a obavy. Nebo je chceme vytěsnit, což se nám nedaří. Ale modlit se za ně a přimlouvat nám dělá problém. Jak taky se za ně modlit? Nejspíš, aby se jim nedařily jejich pyšné a zlé záměry. Ale třeba se za ně máme modlit a přimlouvat i jinak? Nějak vstřícněji? Aby prohlédli? Aby se v nich ozvala

potlačená a pošlapaná lidskost? Odpovědnost, kterou mají spolu s mocí? A taky asi nemáme zapomínat na to, že ne všichni, kteří mají v rukou moc, jsou zkažení. Za ty se taky máme modlit a děkovat za ně, aby vydrželi, obstáli, měli sílu zastávat se toho, co umožňuje lidem žít důstojně, svobodně, klidně.

Jak to tady slyšíme: „Abychom mohli žít tichým a klidným životem v opravdové zbožnosti a vážnosti." To zní, jako by se křesťané měli takhle modlit, aby se mohlo klidně žít jim, církvi, nám. Abychom si mohli klidně žít a pěstovat svou zbožnost v jakési bublině. Ale takhle to zřejmě myšleno není! Přece se nemáme modlit za všechny lidi a za vládce na prvním místě, abychom měli klid a mohli se věnovat sami sobě. Jsme přece součástí lidské polis. A Bůh myslí na spásu všech.

To zní hned vzápětí: „To je dobré a vítané u našeho Spasitele Boha, který chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu." A to přece není jen nějaké naše zbožné zdání či přání! To přece není církevní populismus pro vlastní prospěch!

„Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví v určený čas." Tak nakonec ještě jedna poznámka do našich sborových poměrů. Při bohoslužbách pravidelně zaznívá pozvání ke společným modlitbám. Schází se nás však jen několik. Můžeme se utěšovat, že kde jsou dva nebo tři shromážděni v Kristově jménu, tam je on uprostřed nich, nebo že *tres faciunt collegium* - tři tvoří společenství. A je to jistě pravda. Přesto si občas klademe otázku, proč nás nebývá více. Najdeme pro to mnoho pochopitelných vysvětlení.

Když ale znovu slyšíme apoštolovu výzvu, aby se v církvi na prvním místě konaly modlitby, nemusíme ji vnímat jako výtku ani jako další povinnost. Modlitba není především nárok, který je na nás kladen. Je darem. Kromě toho, že ji potřebují lidé kolem nás a že k ní jsme jako církev voláni, máme také vlastní zkušenost, že společná modlitba, třeba i v tiché přítomnosti, přináší úlevu, vzájemnou blízkost a naději. A právě proto má smysl se k ní znovu a znovu vracet.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 6,40 *Díky za toto krásné ráno*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože Otče, Spasiteli náš a všech lidí i všeho stvoření, tobě, který o naše modlitby stojíš a chceš je slyšet, předkládáme tyto prosby a přímluvy:

Prosíme za lidi ve válkách. Aby lidi nehodnotili druhé i sebe podle toho, jak vypadáš nebo k jaké partě patříš. Aby se rodiče víc věnovali malým dětem a nenechávali je samotné na mobilu.

Prosíme za dopívající, kteří se cítí osamělí, poškozují se a musejí vyhledat odbornou pomoc.

Prosíme za lidi v hospicích, kteří tam pracují a doprovázejí lidi v poslední fázi života.

Prosíme za děti v rozvojových a chudých zemích, kde třeba nemají na to platit si školu, často mají nedostatek pitné vody, jídla a základních hygienických potřeb.

Přimlouváme se pro Ježíše Krista zvlášť za vládce a politiky, kteří svou velkou moc bezohledně i krutě zneužívají, ve svůj prospěch nebo kvůli zvráceným idejím. Kéž prohlédnou a změní se. Lidsky je to pro nás nepředstavitelné. Ale tobě není nic nemožného.

Prosíme zvlášť taky za ty, kdo mají v rukou moc a hledají cesty, jak udělat přítrž válkám a zneužití moci, jak pomoci napadeným a trpícím, jak obnovit pokud možno spravedlivý řád a svobodný život.

Prosíme za naše modlitby, prosby, přímluvy a díkůvzdání za všechny lidi. Kéž nám leží víc na srdci a dáváme jim ve svém životě i tady ve sboru přednější místo a význam – i těm společným.

Vyhlížíme čas, kdy tvůj dům bude domem modlitby pro všechny národy, kdy všechny své věrné shromáždíš a všem i celému stvoření dáš dojít spravedlnosti, pokoje a spásy, když se ještě ve jménu tvého syna našeho Pána Ježíše modlíme: ***Otče náš…***

POSLÁNÍ: Ř 12,12–16a

Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí. Sdílejte se s bratřími v jejich nouzi, ochotně poskytujte pohostinství. Svolávejte dobro na ty, kteří vás pronásledují, dobro a ne zlo. Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Mějte porozumění jeden pro druhého.

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEZ 585 *Přijď již, přijď, Duchu stvořiteli*

V jeho šlépějích

POZDRAV

Milé sestry, milí bratři, scházíme se ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého! Vítám vás na dnešních bohoslužbách apoštolským pozdravem: „Milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vámi se všemi!“

INTROIT: Ž 23,1–4

Bohoslužby zahájíme slovy žalmu 23. ve znění Bible kralické: „Hospodin jest můj pastýř, nebudu míti nedostatku. Na pastvách zelených pase mne, k vodám tichým mne přivodí. Duši mou občerstvuje, vodí mne po stezkách spravedlnosti pro jméno své. Byť mi se dostalo jíti přes údolí stínu smrti, nebuduť se báti zlého, nebo ty se mnou jsi; prut tvůj a hůl tvá, toť mne potěšuje.“

PÍSEŇ: NEZ 28 *Hospodin ráčí sám pastýř můj býti*

MODLITBA

Bože nepředstavitelný a blízký, v Ježíši Kristu náš Otče,
zveš nás, abychom vykročili ze svých životů, běžně skládaných z nadějí, radostí, potěšení, stejně jako ze smutků, starostí nebo pochybností. Můžeme vstoupit do setkání s tebou, protože tvá milostivá vůle pro nás připravuje nejen obnovení sil, ale i obnovu důvodů pro dobrý a pokojný život. Přicházíme s vědomím, že ač máme k ryzosti životů daleko, ty umíš tento předěl překročit, když tvá láska a milost jsou obrovské.
Děkujeme, že můžeme věřit, že z tohoto setkání a z tohoto společenství neodejdeme s prázdnou. Ty nám však pomoz, aby životní zátěž přišla o svou tíži a plamínek naděje a síly se silněji rozhořel.
Věříme, že svým svatým Duchem umíš roznítit život i tam, kde se sotva drží, proto prosíme, dej, ať nás tvé milosrdenství pozvedá, abychom mohli zvedat druhé. Buď s veškerým svým lidem shromážděným v tuto chvíli po celém světě a dej, ať náš společný chvalozpěv přehluší všechen životu ubližující hlomoz.
Otevři svým svatým Duchem svědectví apoštolů a buď i nám světlem nyní, ale

i tehdy, kdy se o nás začnou pokoušet příšeří či temnota. Prosíme tě ve jménu našeho Spasitele a Pána Ježíše Krista. Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: Ez 34,1–6 + 11–16

PÍSEŇ: 765 *Slunce pravdy, milosti*

KÁZÁNÍ

Druhé biblické čtení a text kázání je vybrán z 1. epištoly Petrovy, kapitoly 2., verše 21.–25.

Sestry a bratří, je pár týdnů po Velikonocích. Většinou časy po Velikonocích jsou podobné časům před nimi. Otázka, zda a co by mělo být jinak před Velikonocemi a po nich, se těžko zodpovídá. Pokud velikonoční zvěst má být patrná, tak to nebude příliš zřejmé na životě přírody, který funguje podle jiných pravidel. Pokud něco jinak, tak by to mělo být vidět na člověku jako na tom, pro koho se stala velikonoční událost. Takovou proměnu málokdy potkáváme. Obecně totiž málokterá zvěst s člověkem pohne. Nanejvýš se člověk zastaví, pokývne hlavou, že něco na tom je, a vrátí se k tomu, v čem je doma, do čeho je zasvěcen a pro co tluče jeho srdce. A tak to jde den za dnem, jaro za jarem, Velikonoce za Velikonocemi, až jednou dospějeme do stadia, kdy zaťuká otázka, ještě těžší než ta předcházející: Co vlastně ty roky mého žití z toho, jak jsem byl zvyklý jimi procházet, opravdu přinesly prostředí lidí a jejich společenství nebo prostoru Božího stvoření?

Když je člověk v letech a stojí před takovou otázkou, občas opravdu neví, jak odpovědět, nebo z jakého konce k odpovědi přistoupit. Přece jenom se však jedna cestička ukazuje. Na ní tolik netrčí potřeba vyčíslit, co všechno člověk dokázal a o co se zasloužil, jako to, jak a kde potkával Boží stopu. Aby takové setkání poznamenávalo třeba jen okamžik jeho prožívání a vytváření přítomnosti. Jedna kanadská kazatelka napsala báseň *Stopy v písku*. Vypráví o snu, který měl nějaký člověk. Jak jeho život ubíhal, vedl jakýsi bilanční rozhovor s Bohem. V písku stále viděl dvě stopy a v nich viděl sebe a provázení Boží. Nicméně v nejtěžších chvílích svého života tam viděl jen jedinou stopu. Ptal se Boha, proč tam s ním nebyl, když slíbil, že bude s ním stále. Odpověď byla jednoduchá a veskrze uklidňující: „Mé dítě, protože tě miluji, nikdy tě nenechávám samotné, zvláště ne v nouzi a v obtížích. Kdekoliv vidíš jen jednu stopu, je to proto, že jsem tě nesl.“ (Margaret

Fishback Powers, *1943) Od určité doby, kterou pamatujeme, se objevila jistá parodie, že když přijde otázka, proč je vidět jen jedna stopa, zazní odpověď: „Podívejte se lépe, jsem stále po tvém boku. Ovšem od roku 2020 jsem v diskrétním odstupu 1,5 metru."

Apoštol Petr to popsal trochu jinak. Jeho vidění inspirovalo k jinému dílku, o generaci staršímu, které se jmenovalo *V jeho šlépějích.* Popisovalo život jednoho společenství, které si uložilo jednat právě tak, jak by jednal Ježíš. Dostávali se přitom do krkolomných pozic a možná i do napětí své víry, když po dvou tisících letech poznávali situace, ve kterých Ježíš nebyl a nemohl být. Apoštol svůj pastýřský vzkaz napasoval na takový obecnější model. Kristus trpěl, zanechal nám příklad, který byl možný právě jenom proto, že hříchu neučinil a nemluvil ani nejednal lstivě. Možná to apoštol myslel jako to nejpotřebnější – život mezi druhými a s druhými. Abyste šli v jeho šlépějích. To je Petrův pokyn pro jakékoliv společenství lidí žijící v blízkosti Kristově. Protože tyto stopy ukazují správnou cestu, protože vedou k pomoci, k východisku, ke spáse. Ježíšova cesta je cestou, která je zvláštním způsobem zajištěná, lze se na ni vydat s jistotou. To je pro všechny věky důležité. Tehdy, když byli křesťané pronásledováni a popravováni, neměli žádnou jistotu, kterou potřebovali, aby vůbec mohli stát na nohou. Třeba i před popravou stáli s jistotou, že jejich život je v Božích rukou a pod jeho ochranou. Pokud nebezpečí jednoho dne přečkali, mohli díky právě této jistotě, když jiných nebylo, ráno vstoupit do nového dne uprostřed děsné nejistoty. To nebyla záruka bezstarostného života ani záruka ochrany před pronásledováním a smrtí. Ale slib zachování a ochrany ve vší nejistotě – zachování i po životě na zemi. Většinou to dnes za důležité nemáme a my jako křesťané ve stále pokojné střední Evropě sice můžeme svobodně žít svou víru, ale přesto jsme určováni a omezováni všelijakými vlivy, jimiž je zásadně určován náš každodenní život a život jako křesťanů.

Otázka, kde že je v těchto časech skutečná ochrana, která by slibovala jistotu pro budoucnost, nás rychle přepadne při pohledu na televizi nebo do zpráv. Říká se, že všelijaká nařízení jsou kvůli tomu, aby masa lidí spolu mohla žít a vzájemně vycházet. Ale stejně, navzdory všemu, dokonce i navzdory snahám co nejvíce pravidly a řády podchytit život moderní společnosti, spousta věcí zůstane mimo to. Jaksi ve vzduchu, nějak neuchopitelná. Asi jako v případě toho pokusu „V jeho šlépějích". Když Ježíšův opravdový příklad nemůže podchytit všechno, pak záleží na dotahování a domýšlení (pokud ovšem člověk domýšlet chce). Napořád platí a asi to tak stále bude, že se nám

může zastesknout po dětských časech jasných pokynů a vedení říkajících, co je možné a co ne. To platí jak v osobní, tak i v širší společenské či mezinárodní souvislosti. Protože naše lidská stránka, rozpoznávající vlastní nedokonalost, je dobře zřejmá, hodí se právě ona pro ovlivňování a působení na lidi. Chce to vesměs navodit pocit, že je někdo, kdo se opravdu stará o naše blaho, naši ochranu a naši budoucnost. Proto se tak často slyší z médií požadavek či očekávání, aby bylo postaráno především o naše zájmy, ať jsou české nebo maďarské. Naše zájmy tak ani zdaleka nebudou evropské či světové. Náš dvoreček, nejužší prostor života, nechť je dobře zabezpečen a opečován. A tak do toho vstupují všelijací současníci, kteří se slovně zdají kompetentními, ale fakticky nejsou tím, o čem mluví, co chtějí a co proklamují. Na druhou stranu je třeba říci, že čím více tomu lidskému dáváme za pravdu, tím více roste strach, a tak nám kdokoli může šikovným odůvodněním, odvolávajícím se právě na náš dvoreček, masivně omezit naši svobodu. Včetně svobody vyznání, shromažďování, práva na informace apod.

To je jedna stránka života, dnes bohužel ta nejvýraznější. Čím více se mluví o tom, že existují dostupné jistoty a dosažitelné opory, a čím méně tyto skutečně fungují, tím více roste nespokojenost. Ovce sice nepokoušou nedobrého pastýře, ale bude na nich znát, že nejsou v pohodě. V případě lidí to je podobně, mnohdy roste otrávenost a pocit bezmoci. Apoštol Petr i v tomto krátkém úryvku nabízí dobrou a pevnou perspektivu. Jedinečnou v tom, že se nebuduje na vratkých lidských slibech, nýbrž na ujištění, ke kterému se člověk může vracet. Skutečná záštita je v tom, který v hříchu nenalezl zálibu, zůstal vůči němu imunní, a právě proto může nabízet jinou orientaci. Takovou, která nás neomezuje ani nechce ovlivňovat, ale dává svobodu bez konce, protože umí přesahovat náš konec až do věčnosti. To je orientace na Ježíše Krista. Před pár týdny jsme, každý soukromě a rovněž společně, slavili Velikonoce. Že náš Pán Ježíš Kristus skutečně vstal z mrtvých. Že pro nás přemohl smrt. Svým životem, smrtí a vzkříšením nabízí zachování našeho života k věčnému životu a tím již nyní ochranu a orientaci. Jít v jeho stopách je tak správnou cestou. S tím, že to není bez nároku na člověka.

Krásné a uklidňující je, že v Petrově listě najdeme tento obraz: „Vždyť jste ‚bloudili jako ovce‘, ale nyní jste byli obráceni k pastýři a strážci svých duší.“ V Bibli se opakovaně objevuje obraz ovcí a jejich pastýře. Není to urážka naší inteligence, že jsme přirovnáváni k ovcím. Je to utěšující, laskavý obraz. Ovce nejsou hloupé, vědí, kde se jim daří dobře. Znají stádo, do něhož patří, a především znají svého pastýře a vědí, že je vede tam, kde

se jim bude dařit. On se stará a chrání je před nebezpečím. V Bibli se to opakuje znovu a znovu, protože to prostě výstižně popisuje, čím pro nás Bůh je: dobrý pastýř, který nás zná a miluje a stará se o nás komplexně. Pouhý příjem potravy, dostatek pohybu a činnost nestačí, abychom se cítili dobře. Člověk většinou potřebuje širší zázemí a bezpečí než jen ty nejbližší záruky.

Na začátku uvedený obraz se stopami se úplně neshoduje s obrazem ovcí. Ovce totiž nejdou přesně ve stopách svého pastýře, ani to není žádoucí. Důležité spíše je, aby šly směrem, kterým je vede, a ten je pro ně dobrý. V tom se oba obrazy shodují a právě to je dnes nabídka jistoty a pomoci i ochrany. S pohledem upřeným na Krista, který pro nás přemohl smrt, máme jedinou slibnou budoucnost. S pohledem upřeným na Krista poznáváme, kde je pro nás ta správná cesta a kde a jak se nám daří dobře. Když se ohlédneme za svým životem, jeho část i celek, a vidíme třeba jen pár stop, můžeme s jistotou říci, že Bůh nedodržoval odstup 1,5 metru. Je v Duchu svatém v nás. Klidně může být vidět jen jedna stopa, ta Boží. A naše stopa ne, protože se přidala k někomu druhému, kdykoli jsme pochopili důležitost chvíle a skutečnosti, že „Bůh nemá jiné ruce a nohy než ty naše, buď změníme svět, nebo to neudělá nikdo“ (Jean Ziegler). Tak jsme se museli přidat třeba k těm, kdo sotva stačili tempu života a světa. Apoštol Petr napsal něco jako výzvu. Spojil ji s dobrým záměrem. Ten stále trvá a bude trvat, jen ho slyšet a brát vážně. O ostatní se stará dobrý pastýř, Bůh milosrdenství. Na to se odvolává i tato neděle zvaná *Misericordia Domini*, milosrdenství Páně. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 708 *Tys na mne myslil dřív*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,
obracíme svou mysl i svou víru k tobě s nadějí, že slyšíš naši modlitbu a my se v ní můžeme rozhlížet kolem sebe a prosit o tvé dary pro prostředí, ve kterém žijeme, a lidi, se kterými žijeme.
Děkujeme však nejprve za ujištění o Božím milosrdenství, které se nás dotýká, a my s ním můžeme jít dál do dalších dnů našich životů.
Prosíme, slyš nás, když se modlíme za všechny ty, komu brání poměry, situace, životní rány nebo jinakost přesvědčení, aby z Božího milosrdenství mohli čerpat. Proto prosíme, vstupuj do životů všech opuštěných, nemocných,

zraněných či zrazených a prosvěcuj poměry jejich životů.

Modlíme se za všechny smutné, všechny ty, koho někdo blízký opustil, modlíme se za lhostejné, zahořklé nebo ty, kdo jsou unaveni životem. Věříme, že tvá moc v Duchu svatém je tak veliká, že může rozrazit hradby nepochopení, nevstřícnosti, hrubiánství či nenávisti. Však právě tam je největší prostor pro uzdravující moc tvé lásky a milosti.

Provázej svou moudrostí děti, mládež, stejně jako i ty, kdo jsou v rozkvětu sil a žijí s pocitem, že to tak bude stále.

Modlíme se za všechny, kdo mají mnohé vymoženosti svých životů za samozřejmé.

Dávej sílu k životu těm, kdo si připadají na dně, stejně jako i ty, kdo jsou zaskočeni úbytkem sil a přibývajícími roky svých životů. Prosíme, buď s tímto sborem, celou církví a pomáhej, abychom dokázali být právě těmi, kdo umí domýšlet důsledky tvého vykoupení pro běžný život. Kdykoliv budeš v díle pomoci a záchrany potřebovat naše síly, zmocňuj nás svou blízkostí v Duchu svatém.

A kdykoliv zažijeme, že naše svědectví o tvé spáse ponese ovoce, dej, ať umíme být pokorně vděční a rádi se vracíme k základu svého života, k modlitbě, kterou jsi nás naučil a kterou se můžeme modlit společně: ***Otče náš…***

PÍSEŇ: NEZ 775 *Aby nás Pán Bůh miloval*

POSLÁNÍ: J 10,14–16

POŽEHNÁNÍ: Nu 6,24–26

PÍSEŇ: NEZ 324 *Srdce mé jásá, v tobě je spása*

Trojice v Písmu a dějinách

POZDRAV

Milost Pána našeho Ježíše Krista, láska Otcova a společenství Ducha svatého ať je v tuto chvíli se všemi námi! Amen. Milé sestry, milí bratři, vítejte srdečně na dnešní bohoslužbě.

INTROIT: Mt 28,18–20

PÍSEŇ: NEZ 247 *Ve tvém jménu, Pane náš*

MODLITBA

Náš Pane,
vítáme tě mezi námi. Děkujeme za život a za všechny dobré dary, které od tebe máme. Často si to už ani neuvědomujeme, co všechno jsme si nedali sami. Děkujeme za silné vztahy, ve kterých žijeme. Děkujeme za přátelství. Děkujeme za očekávanou i překvapivou pomoc, které se nám někde dostalo. Děkujeme za to, že se můžeme někomu svěřit s tím, co prožíváme. Je fajn vědět, že jsi mezi námi přítomen, a nejen v tom vztahovém klimatu, ze kterého žijeme. Dej, abychom si to uvědomovali stále.
Amen.

VYZNÁNÍ VIN

Milé shromáždění, teď je před námi chvíle, kdy můžeme přemýšlet taky o tom, co se nám nepovedlo, co zranilo a poškodilo… můžeme o tom přemýšlet proto, abychom vložili víru do toho, že u Boha se všechny takové věci rozpouští a nemají věčné platnosti. Každý sám za sebe věnujme chvíli tichého přemýšlení o tom, co zrovna my chceme předat do Božích rukou…

MODLITBA

Hospodine, Pane nebe i země,
jestliže od tebe proudí vše dobré, radost, láska, odpuštění, tak každý víme,

kde jsme v čem udělali chybu. Všichni jako jeden vyznáváme, že děláme v životě chyby a že občas vyčítáme druhým něco, v čem sami lítáme.
Nechceme v tom pokračovat, ale sami si s tím ne vždy umíme poradit. Máme ale naději v to, že ty jsi právě pro takové lidi přišel, abys jim ukázal cestu ven. Ukaž i nám cestu ven a naplň naše srdce radostnou nadějí, abychom našli odvahu ke změnám.
Amen.

SLOVO MILOSTI

Všemohoucí Bůh, který odpouští všem vyznávajícím hříšníkům, vás obdaruj svou milostí, odpusť vám všechny vaše hříchy a zbav je moci nad vámi. Upevni, utvrď a posilni vás ve všem dobrém a zachovej vás k věčnému životu. Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: Gn 18,1–8

PÍSEŇ: NEZ 382 *Dnes ať zní všude píseň chval*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mk 1,6–11.

Vážené shromáždění, k učení o Boží Trojici nepatří žádný konkrétní veršík z Bible. Ono totiž trojiční učení v Bibli nikde zformulované není. Jako takové vznikalo ve 4. století na koncilu v Konstantinopoli a postupně se ho různí teologové snažili ještě různě dobrousit dál. Církev byla tehdy mladá, v lecčem nepanovala shoda, a tak se snažili moudří pánové nějak srozumitelně vyslovit obsahy své víry. Proto se svolávaly koncily. Někteří měli za to, že Ježíš byl tak moc dobrý člověk, že si ho za ty zásluhy Bůh tzv. adoptoval. Další měli za to, že je Ježíš další Bůh nebo že vlastně Bůh vůbec není atp. No, koncil ve zkratce došel k tomuto:

1. Bůh je jeden. Nevěříme na dva nebo tři bohy.
2. Tento jeden Bůh se ale ukázal trojím způsobem, jako Otec, Syn a Duch svatý.
3. A přitom nejde Otce, Ducha a Syna ztotožnit, že by mezi nimi nebyly vůbec žádné rozdíly.

Když jsem přišel na fakultu, tak mi brzy došlo, že Trojice je asi to nejtajemnější, co v teologii existuje. K čemu to je? Jak to vůbec vzniklo?

No, řekl jsem, že to v Bibli nikde přesně formulované není, což je pravda. Nicméně máme dost náznaků, které se bez trojičního učení neobejdou. Třeba ten příběh o Ježíšově křtu z druhého čtení. Ježíš vstoupí do vody, z nebe zazní hlas, že Ježíš je Boží Syn a ještě se tam objeví Duch svatý jako holubice. Tak kdo to s kým mluví? Jestliže bychom chtěli držet Boží naprostou jedinečnou ego-jedinost, tak například tady to nedává vůbec smysl.

Pak třeba hned na začátku Bible (v knize Genesis 1,26) se objevuje velice tajemný Boží plurál: „I řekl Bůh: ‚Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby.'" Co to znamená?

O kousek dál, v části, kde se mluví o praotcích, navštíví Abrahama 3 muži. Ten vyběhne ze stanu a pozdraví je slovy: „Panovníku, jestliže jsem u tebe nalezl milost, nepomíjej svého služebníka."

Tady to ještě třeba trochu vypadá, že to mohli být vládcové té země… jenže o pár vět dál už tam máme, že jeden z nich na Abrahama promluví: „Hospodin řekl Abrahamovi: ‚Pročpak se Sára směje?'"

Tenhle příběh se stal základem pro nejslavnější ikonu Trojice. Udělal ji v 15. století Rus Andrej Rublev. Bůh se objevuje jako pár lidí, kteří se staví na oběd. Bůh navštěvuje člověka skrze lidi… Přináší dost neuvěřitelnou, ale nadějnou zprávu, a tak podle příběhu stařičká Sára nakonec přeci jen porodí synka.

Ježíš říká: „Já a Otec jsme jedno." (Jan 10,30) A také: „Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce?" (Jan 14,9)

Těch míst, kde je nějaký náznak, že to s Bohem bude asi docela tajemství, je víc. Pavel končí svůj druhý dopis do Korintu slovy: „Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi." Což jsou slova, kterými pokaždé začínám bohoslužbu.

Nápad s Trojicí křesťané neokoukali z jiných náboženství ani z židovství. Židé by snad dovedli mluvit o Bohu a Duchu, možná o moudrosti, ale o Ježíši jako Bohu ne, tam se nesejdeme.

Mluvilo se o tom tak, jako že Otec, Syn a Duch jsou božské osoby, mající jednu stejnou podstatu. Jedna rostlinka – tři květy. Učitel církve Augustin nebyl moc spokojený s tím názvem „osoby“, a tak radši používal slůvko „vztah“. Tři vztahy v Bohu?

Podle mě je na tom učení nejdůležitější asi vzájemnost a sdílení, kterou to předpokládá. Vlastně se tu říká, že v Bohu je leccos, ale určitě ne sobeckost. V Bohu není „já, já, já, jenom já!“ Bůh je tryskající velkorysost bez konce. Martin Luther říkal, že „Bůh je rozpálená pec plná lásky“.

Bůh není jedna jediná osoba zahleděná do sebe, milující pouze sebe. Není to ego-teismus, ten se snažíme vytvářet akorát my lidi. A taková sebestřednost, to je pak smrt skutečné osobnosti. Proto nelze říct, že živý Bůh, o kterém Bible dává svědectví, je „jedno-duchý“. Jestliže jsme povoláni k tomu být Božím obrazem, tak nám to učení o Trojici ukazuje, že „být Božím obrazem“ taky znamená vstupovat do vztahů. Znamená to opustit sobeckost, jít mezi lidi. Že je to o přátelství, o kamarádství, o partnerství… o budování vztahů. Koneckonců o tom, o co snažíme – nebo bychom se měli snažit – v církvi.

Osobnost roste díky vztahům s dalšími. I stará řecká filozofie na to přišla, že sami sebe dovedeme pořádně poznávat, teprve když poznáváme taky druhé. Je to celé o vztazích, společenství a sdílení.

Totéž platí v případě Boha, pokud je láskou. Protože lásku si nejde vůbec představit nějak o samotě, izolovaně, bez někoho dalšího… láska vždycky předpokládá druhé a myslí na jejich dobro.

Krátce po stvoření Bůh pravil (Gen 2,18): „Není dobré, aby člověk byl sám.“ Jsme stvořeni pro komunikaci, pro vztahy, pro potkávání, pro společenství… 1. Janova 4 říká, že Bůh je láska: „Boha nikdy nikdo neviděl, ale jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle.“ Pravé a upřímné vyznání víry v Trojici Boží může udělat ten, kdo se po vzoru Trojice snaží každého mít rád.

Vrcholem duchovní cesty je, když se my lidé můžeme stát součástí toho trojičního společenství, plně vtaženi do kruhu lásky, který existuje v Bohu.

A to je dimenze, do které se dá vstoupit už teď a tady v tom našem pomíjivém životě a která pokračuje dál, skrze smrt, do života obnoveného stvoření, obnovené země, těla z mrtvých vzkříšení. A že jde o vládu Boha samého, tak tomu říkáme Boží království. To je znát taky v modlitbě, kterou Ježíš řekl v noci před ukřižováním: „Aby všichni byli jedno, tak jako ty, Otče, jsi ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás.“ (Jan 17,21) Amen.

PÍSEŇ: NEZ 336 *Uhni se stranou*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Otevřme svá srdce před Pánem v přímluvné modlitbě. K jednotlivým článkům se můžete přidat slovy: „Prosíme tě, vyslyš nás.“

Dobrý Bože,
při dnešní neděli si možná víc než jindy můžeme uvědomit, jaké jsi pro nás tajemství. Leccos tušíme, leccos o tobě říkáme, a stejně to všechno nemůže plně vystihnout tvoji podstatu. Děkujeme, že to nevadí. Že nejsme voláni k tomu, abychom tě plně pochopili, ale abychom vedli život v lásce, abychom se snažili rozpouštět všechny křivdy silou odpuštění. Prosíme, dávej nám víru i přes všechny světské vlivy vnášet do našich dnů tvé hodnoty a žít odleskem tvé svaté lásky. Společně k tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*
Pane, přimlouváme se za toto shromáždění, za naši církev i za bratry křesťany po celém světě. Žehnej našim cestám, dávej nám nápady a prostředky, jak tlumočit tvé poselství a mluvit o tobě i v tomto věku.
Společně k tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*
Přimlouváme se za země, státy a národy, za obnovu země tvým Duchem, aby mír a spravedlnost vítězily. Sledujeme světové dění a je nám často úzko, Pane, daruj moudrost těm mocným, na jejichž rozhodnutí záleží životy mnohých.
Společně k tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*
Přimlouváme se za naše rodiny a přátele, žehnej jim a opatruj je, daruj jim pokoj. Duchu svatý, prosíme tě, přijď mezi nás, měň naše smýšlení a pomáhej

nám žít v pokojných a kvalitních vztazích. Prosíme tě také za naše partnery, pomáhej nám hledat společnou cestu v následování tebe.
Společně k tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*
Přimlouváme se za nemocné a trpící, za staré a umírající. Povzbuď jejich duše a dej jim naději. A pokud v tom můžeme udělat cokoliv my, prosíme, dej nám odvahu a správná slova, abychom dovedli i těmto lidem přinášet radost.
Společně k tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*
A prosíme tě, vyslyš naše modlitby, ať už je teď řekneme v duchu či nahlas.
Ve víře, že o našich prosbách víš, k tobě voláme slovy, která nás naučil Ježíš Kristus: ***Otče náš...***

PÍSEŇ: NEZ 401 *Za ty, kdo hladem trpí a bídou*

POSLÁNÍ: 1K 10,13

POŽEHNÁNÍ

A Boží láska, bez které se životní zahrada mění v poušť, Boží láska ať oživuje vše dobré, co skomírá; ať vám dodává chuť do života, radost z toho, že tu můžeme být, a ať vás naplní pokojem. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 788 *Jsi naděje v zlých dnech, když svět uvadá*

Na cestě za Kristem

POZDRAV

Zdravím vás přáním pokoje a radosti od našeho Boha a Pána Ježíše Krista a vítám vás všechny na bohoslužbách.

INTROIT: Ž 25,15

PÍSEŇ: NEZ 109 *Jak dobré slavit Pána*

MODLITBA

Pane Bože,

děkujeme, že jsi nás dnes zavolal a my jsme přišli. Toužíme být s tebou, chceme být i s druhými lidmi a společně prožívat a slavit tvůj čas. Radujeme se z toho.

Přišli jsme poděkovat za uplynulý týden, za vše dobré a hezké, co jsme prožili, za chvíle bez bolesti, za důvody k radosti. Přišli jsme i s tím, co bylo a stále je těžké a smutné; smrt blízkého člověka, války v našem světě, devastace přírody, pokažené vztahy mezi lidmi.

Přišli jsme, Pane Bože, prosit za naši víru. Za víru unavenou, všelijak zkoušenou, za víru malou, za víru v krizi. Děkujeme, že tvůj Syn Ježíš nám ukazuje, jak věřit, jak milovat, jak žít. Také jak zvládat podpásovky od druhých, jak nést trápení a bolest, jak umírat.

Děkujeme, že Kristovo vzkříšení platí i pro nás. Děkujeme, že se toho můžeme držet, i když je to nad naše chápání. Tebe, Bože, chválíme.

Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: 1Kr 19,1–8

PÍSEŇ: NEZ 778 *Může být, že padne vše*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lk 9,57–62.

Četli jsme, že se Ježíš spolu s učedníky ubírali cestou. Mají za sebou pár galilejských vesnic a měst, prošli i Samařím. Někdy šel Ježíš sám. Častěji chodil s učedníky. A občas je doprovázel zástup posluchačů. Teď jsou Ježíš s učedníky na cestě do Jeruzaléma.

Být na cestě znamená, že se člověk pohybuje. A pohyb vyžaduje aktivitu a někdy i námahu. Pohyb je život. Kolik kilometrů asi člověk za život nachodí? Někdy se nám jde po našich cestách dobře a pohodlně. Jindy jsou cesty plné kopců, kaluží a výmolů. Na některé cesty se člověk těší, třeba na túru do hor. Do jiných cest se nutí, jako třeba vyřizování na úřadech. A z některých cest má strach, například když musí absolvovat vyšetření v nemocnici nebo jít na pohřeb blízkému člověku.

Lidský život se často přirovnává k cestě. Na svatebních oznámeních se gratuluje novomanželům ke společné cestě životem. A na těch smutečních se oznamuje ukončení pozemské poutě zemřelého člověka.

Obraz cesty dobře pasuje na křesťanskou víru. I cesta víry má svůj směr, kterým je Ježíš Kristus. Také cesta víry vyžaduje aktivitu a přináší změnu. V evangeliu podle Jana Ježíš říká: „Já jsem ta cesta, pravda i život.“ Ve křtu jsme se rozhodli, že půjdeme za Kristem. V našem každodenním životě následujeme Krista. A je pro nás požehnáním, že po cestě za Kristem, na cestě víry, následování nejdeme sami. S některými jdou rodiče a sourozenci. S jinými partner a děti. A s někým zase přátelé nebo lidi ze sboru. K naší víře druhé potřebujeme. Někdo nás k víře přivedl, jiný nás posunul dopředu. A určitě se našel i někdo, kdo nám cestu víry nějak zkomplikoval. Jsou dny, kdy i naše cesta víry je pohodová jako procházka lesem. Překypujeme vděčností, modlíme se, čteme si v Bibli. Je období, kdy se na cestě víry zastavíme. Ani konflikty, zklamání a pochyby se nevyhýbají člověku, který je na cestě za Kristem. Pocity duchovní prázdnoty jsou úplně normální. Někdy i velmi složitě člověk hledá cestu zpět k víře nebo do společenství. A třeba ji už ani nenajde.

„Budu tě následovat, kamkoli půjdeš," řekne jeden člověk Ježíšovi. Možná už slyšel Ježíše kázat. Nebo uslyšel, že Ježíš uzdravuje a pomáhá druhým. Ten člověk se začal zajímat o Ježíše a rozhodl se, že půjde za ním.

Ježíš mu odpoví podobenstvím: „Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil." Ježíš mu tím říká, že zvířata a ptáci jsou na tom lépe než člověk. Zvířata mají nějaký domov na rozdíl od Ježíše. Ježíš není nikde usazen. Je stále na cestě. Nemá jistotu domova. Je takovým bezdomovcem.

Člověk ale touží po jistotě. Přeje si mít jisté zaměstnání. Touží po jistotě rodiny, domova. Z nejistoty jde strach. Proto si člověk pojišťuje budoucnost, uzavírá různá pojištění a šetří na horší časy. Ve skutečnosti však nemá v životě nic jistého.

Ježíš tím podobenstvím říká, že každý, kdo si s ním začne, se stává jakýmsi bezdomovcem. A v něčem je bezdomovec úžasně svobodný, třeba jak nakládá se svým časem, který má stále volný. Následovník Ježíše se stane bezdomovcem i doma mezi svými, s nimiž si až doteď rozuměl. Začne mít třeba jinak seřazený žebříček hodnot.

Proti jistotám těch, kdo si vyhrabali útulnou noru, je nejistá existence Ježíše a jeho učedníků, kteří nikde nebudou úplně doma. Leda snad tam, kde se jim podaří mezi lidmi vytvořit na chvíli kousek Božího království. Tam kousek jakéhosi domova zažijí.

Následovat Krista znamená, že člověk ve svém životě prosazuje hodnoty Božího království. Nebo se o to alespoň pokouší. Odpuštění a smíření, pokoj, radost, naděje, milosrdenství. Všude tam, kde se tyto hodnoty prosazují, všude tam se prosazuje Boží království a následovníci Krista jsou tam doma.

K jistotě nor a nejistotě následování dodá Ježíš ještě jeden rozměr: „Jinému řekl: ‚Následuj mne.' On odpověděl: ‚Dovol mi, Pane, abych šel napřed pochovat svého otce.'

Pohřbít rodiče vždycky byla posvátná povinnost dětí. I dnes, přestože anonymních pohřbů přibývá, mají lidé zvnitřněné prokázat poslední službu svým blízkým. Úcta k rodičům je zakotvená v Desateru. A tady se ta úcta dotýká smrti. Smrt se stává otázkou

číslo jedna. Je nezbytné pohřbít rodiče. A Ježíš řekne: „Nech mrtvé, ať pochovávají své mrtvé. Ale ty jdi a všude zvěstuj království Boží.“

Ježíšova odpověď úmyslně provokuje. Pokud bychom ji brali doslovně, asi by nás pobouřila. To máme přestat pohřbívat své bližní? Ježíš uměl být radikální. Tady jasně říká, co je důležitější. I tak významná událost jako otcův pohřeb je najednou méně důležitá než rozhodnutí následovat Ježíše. Následování Ježíše je něco, co se týká života a smrti mnohem víc než pohřeb.

Ježíšovu průpovídku „mrtví, kteří pochovávají své mrtvé“ lze vztáhnout na všechno, co není životaschopné, ale přitom se to tváří kdovíjak důležitě. Když se například rádo vzpomíná na to, co bylo kdysi.

V církvi jsou sbory, které byly kdysi slavné a důležité pro své okolí. Vznikly po vydání tolerančního patentu. Dnes tam chodí na nedělní bohoslužby pár lidí, chybí tam mladá generace. Sbory se potýkají s nedostatkem financí, nemohou sehnat faráře, obávají se budoucnosti. A přeci někteří rádi vzpomínají na slavnou minulost.

Ježíš po nás ale chce, abychom se učili dívat se dopředu. Abychom věřili budoucnosti, abychom hledali nová a nadějná východiska třeba i ve sborové práci. V posledních letech v naší církvi vznikly nové a zajímavé projekty jako např. komunitní nebo mateřská centra při některých sborech. Leckde se streamují nedělní bohoslužby, které sledují i lidé, kteří by jinak do kostela nepřišli. A faráři oddávají i snoubence, kteří se nehlásí k církvi. Křesťanská víra se tak znovu dostává do širšího povědomí lidí.

Ježíš svého následovníka místo vykonání pohřbu posílá zvěstovat Boží království. A to nejenom slovy, ale i činy a celým životem. Ježíš po nás nežádá myšlenkově náročné úkoly, ani jeho učedníci nebyli doktoři teologie.

Žít podle Ježíše je tedy něco, co je životaschopné. Ježíš nás učí dívat se dopředu. Podobně jako oráč, který stále hledí dopředu ke konci budoucí brázdy a už se těší, až tam dojde.

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

děkujeme, že nás zveš do Božího království.

Děkujeme za dar víry, který je cenný jako poklad. Děkujeme za lidi, kteří nám o tobě vyprávěli, na cestě víry nás posunuli, za ty, se kterými smíme jít za tebou právě teď. Děkujeme, že můžeme být u toho, když se hodnoty tvého království prosazují v našem životě a světě.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 669 *Kdopak touto cizinou zdárně provede mě*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

prosíme za naši cestu následování. Prosíme o sílu, vytrvalost a dostatek nápadů při prosazování hodnot Božího království v našem životě a v našem světě. Prosíme za naše blízké, kteří se rozhodli vyjít na cestu víry. Prosíme, ať jsme jim dobrými průvodci. Prosíme i za ty, kteří tě dosud ve svém životě nenašli. Prosíme, ať jim umíme srozumitelně, a přitom nenásilně o tobě říct. Prosíme i za ty, kdo prožívají krizi víry a zanevřeli na sborové společenství. Prosíme za všechny, kdo prožívají složité životní období. Myslíme na pozůstalé, prosíme zvlášť za malé děti, které přišly o jednoho z rodičů. Prosíme za lidi, kteří jsou nemocní na těle, na duši, ve svých vztazích. Prosíme za seniory v domovech důchodců, v LDN, zvlášť myslíme na ty, kteří jsou tam nešťastní a osamocení. Prosíme za dobré a hezké vztahy v rodinách, ve školách, na pracovištích, v církvi a ve sborech. Prosíme také za mír a pokoj v našem světě.

Všechny naše modlitby vyslovené i ty nevyslovené shrnujeme do modlitby, kterou jsi nás naučil: ***Otče náš…***

POSLÁNÍ: Ef 5,1–2

POŽEHNÁNÍ

Ať vás Bůh provází na všech vašich cestách. Ať vstoupí do všech vašich situací, se kterými si nevíte rady. Ať žehná a chrání také ty, které nosíte ve svém srdci. Ať vám dá sílu a moudrost rozlišit, co je moudré a spravedlivé. Ať vaše nitro naplní dobrou vůlí. Ať vám

dá sílu odpouštět. Ať vám žehná a ať vás chrání všemohoucí a milosrdný Bůh Otec, Syn i Duch svatý. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 684 *Toužíme v lásce žíti stále*

Služba otcům i synům

POZDRAV

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

INTROIT: Ž 78,3–8

PÍSEŇ: NEZ 121 *Pánu všichni prozpěvujte*

MODLITBA

Hospodine,
věčný a spravedlivý Bože a v Pánu Ježíši Kristu náš milostivý, nebeský Otče, děkujeme ti za to, že dnes je opět neděle. Chválíme tě, že tento nový den i týden smíme začínat slyšením tvého Slova a vzýváním tvého jména.
Prosíme tě, neponechávej nás tu samotné s našimi starostmi a obavami, bolestmi, tužbami a přáními, které nás i sem provázejí a naplňují znovu naše srdce i mysl. Ale mluv ke každému z nás a dej, abychom všichni dávali pozor na to, co nám chceš nyní povědět ty a co nám nemůže povědět nikdo jiný.
Pomoz nám ty sám, abychom se na tebe dovedli spolehnout, abychom ti věřili, radostně a vděčně tě poslouchali a mezi sebou a spolu žili v lásce. O to všechno tě prosíme a nedovoláváme se při tom na žádné své právo, na své zásluhy, ale vyznáváme, že nejsme všeho toho hodni, vždyť nejsme lepší než ostatní lidé. My už jsme tvé Slovo mnohokrát slyšeli, ale mnohokrát také nadarmo. Naše uvažování, mluvení i jednání dosud neodpovídá tvé vůli.
Smiluj se nad námi, Bože milosti a veškerého milosrdenství pro Ježíše Krista a odpusť nám naše hříchy a viny a buď mezi námi. Tobě, Bože Otče, Synu i Duchu svatý, tobě patří všechna sláva, čest a moc.
Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: Mal 4,1–6

PÍSEŇ: NEZ 246 *Pane, dnešek je den chvály*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mal 4,5–6.

1. Poselství prorokovo končí výhledem ke „dni Hospodinovu“. Mnohokrát se lid v poměrech nesnadných a v situaci tíživé utěšoval tím, že Hospodin zasáhne, že přijde jeho Den, který vnese jasno, rozptýlí temnoty a pochybnosti, zasáhne nepřátele a zahanbí protivníky, odhalí tajemství, vynese soud a vykoná rozsudek. Den Hospodinův je opravdu dnem zjevení tajemství, jež nyní poznáváme jen kuse, zjevení pravdy, již nyní poznáváme jen z částky, jen „částečně“. Výhled ke dni Hospodinovu, ke dni zjevení je základem dobré a silné naděje. Smíme se těšit, že jednou poznáme všechno, že nebudeme jen tápat, nebudeme vydáni na pospas svým dohadům a vlastnímu mudrování. Den Hospodinův přinese odpověď, odhalí, zjeví, umožní celé poznání. I nás prorok zve, abychom se dívali vpřed, abychom se těšili, abychom doufali. Den Hospodinův – to je základ naděje, poznání, svobody.

Stačí nám tenhle výhled naděje, že Den Hospodinův přinese odpověď na všechny otázky? Chceme snad něco víc? Kdo by se spokojil jen se zaslíbením, jen s nadějí? Kdo by co dal na odklad? Teď, právě teď chceme vědět. Život je přece krátký, kdoví zda zítra nebude pozdě. Jak bychom k tomu přišli, abychom právě my, naše generace, měli prožít život v omezení, v sevření, v kleci? Proto se vzpíráme! Ne, naděje není naší silnou stránkou. A trpělivost také ne. Ztratili jsme naději, protože jsme se zřekli trpělivosti. Nebo jsme pozbyli trpělivosti, protože jsme se zřekli naděje? Den Hospodinův zve k trpělivé naději a k nadějné trpělivosti. Abychom se učili čekat v jistotě, že zaslíbení nezklame, abychom se dovedli radovat i z poznání, které se nám dostává jen z částky. Mnohokrát jsme se špatně orientovali a falešně rozhodovali, protože jsme v netrpělivosti a ukvapenosti přeslechli či přehlédli znamení, jímž Pán Bůh upozorňoval na svůj den a na svá pravidla. Netrpělivost, ukvapenost brání radosti, poznání, výhledu. Den Hospodinův – to je naděje, že tajemství bude odhaleno, zjeveno, že poznáme, že uvidíme, že porozumíme, že budeme svobodni. Přinese světlo, rozluštění a odpověď i na naše otázky, kterými se zaměstnáváme a s nimiž si nevíme rady. Vyjde najevo mnoho věcí a souvislostí, které nám nyní jsou ještě skryty.

A to smíme čekat, že dostaneme za pravdu, že dojde na naše slova? Myslíte, že tím by se všechno napravilo? Že by přišla radost, pokoj a svoboda pro všechny? Ne, vždyť to nebude

den náš, ale Hospodinův, a to „veliký a hrozný“ (Mal 4,5). Hospodin vyhlásí pravdu závaznou pro všechny a nade všemi, spolehlivou, která osvobozuje a osvobodí všechny. To Hospodin bude mít pravdu, bude potvrzen jeho úsudek, rozhodnutí a stanovisko. Ještě zdaleka neřekl poslední slovo, ještě zdaleka neučinil poslední skutek. A to je základ radosti, naděje, svobody. Den Hospodinův, který „přichází“ (Mal 4,1).

A nepřichází bez přípravy. Pán Bůh není zákeřný. Nechce nás zaskočit. Svůj den dává ohlašovat (kázat). A tak zve a znepokojuje, burcuje a vybízí, sráží a pozdvihuje, zemdlívá a posiluje. Volá k bdělosti a hotovosti, burcuje k přípravě a pohotovosti. Kritizuje nás a zve k stálé revizi. Nechce, aby kdo zahynul. Chce všechny přivést k životu pravému a plnému a bohatému. Nemá přece zalíbení ve smrti hříšníka, svévolníka. Chce, aby byl živ. Proto ohlašuje svůj den. Proto na něj připravuje.

2. „Hle, posílám k vám proroka Elijáše.“ (Mal 4,5) Nového? Vždyť ten první už byl dávno mrtev! Ožije snad a přijde znovu? Vstane z mrtvých a bude pokračovat ve svém znepokojivém díle, že jen Hospodin je Bůh? Ne, nebude to Eliáš z mrtvých vstalý. Bude to prorok jako Eliáš (viz Mt 11,14; 17,11–13). Eliáš se Izraeli stal typem proroka, jako David typem krále či Áron typem kněze. Tedy: v lidu opět ožije proroctví. Do vyježděných kolejí, do vžité a ztuhlé organizovanosti pronikne něco nečekaně nového. V lidu nikdy nepřestalo znít vyučování ani obětní služba (Mal 2). To všechno bylo zcela pravidelné, takže si na to všechno lid i lidé snadno zvykli a už to nikoho neznepokojovalo. Prorok vždycky vybočuje z běžných představ. Nesplňuje jen očekávání. Vždycky rozbouří hladinu. Nedá se zařadit. Je mnohým velice nepohodlný. Nerozumí mu. Pokládají jej za buřiče či novotáře, který boří a nebezpečně znepokojuje a zbytečně provokuje. Prorocká služba (charizma) v církvi je vždycky zábranou proti zkostnatělosti a zatuchlosti a povrchní spokojenosti. Je větrem, který se opírá do organizovanosti a zdravě otřásá zvykovostí.

A onen zaslíbený prorok zasáhne svou službou na neobvyklém místě: „On obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům“; v kral. překladu: „Aby obrátil srdce otců k synům a srdce synů k otcům jejich.“ (Mal 4,6a) Tedy: Aby překlenul propast mezi generacemi a dopomohl k dorozumění a k smíření a k jednotě. Nevíme přesně, v čem byla ona propast mezi otci a syny tehdy, ale byla asi velice hluboká a velice nebezpečná – hrozilo prokletí, „klatba“ celé země! Nedorozumění mezi generacemi je docela běžné. Skoro normální. Zvykli jsme si na ně. Synové šli většinou vždycky dál než otcové, přinejmenším šli jinou

cestou. Měli jiné otázky, hledali jiné odpovědi. Nedali příliš na slova otců. Šli na vlastní odpovědnost. Snad později, až draze zaplatili za zkušenosti, se vraceli zase k otcům. Ale nedorozumění není nikdy normální. Je vždycky aspoň bolestné. Doroste-li až k hloubce propastné, je strašlivé a nebezpečné. Tak tomu je právě v době změn a nových příležitostí. Staré se hroutí, obtížně a bolestně se rodí nové. Staré odpovědi nestačí na nové otázky.

A jak to nedorozumění překlenout? Jak najít cestu k dorozumění? Jak zabránit hrozícímu prokletí, „klatbě“? Kde je vůbec vina? Na starých? Že jsou zkostnatělí, neústupní, bez porozumění pro hledání mladých, že zapomněli, že kdysi také byli mladí? Že jsou soustředěni na minulost, že se drží jen tradic? Či synové jsou vinni? Že jsou nezkušení, netrpěliví a bez porozumění pro rady a zkušenosti starších? Že jsou bouřliví, nespokojení, kritičtí, nevázaní a nevděční? Komu dát za pravdu? Na čí stranu se postavit?

Prorok tu ukazuje na souvislost, která nám občas uniká: ono nedorozumění a propast není normální a není to neměnný osud. Je to hřích a je to vina. A proto také hned ukazuje cestu: „obrátit srdce otců k synům a srdce synů k jejich otcům“ (srov. Lk 1,16–17). Tedy: obrátit se k sobě, obě generace k sobě, ne proti sobě. Snad otcové zapomínají na své povinnosti a kladou důraz na svá práva. Snad zapomínají, že mají předat další generaci svědectví o cestě života. Snad synové zapomínají na svou povinnost a bojují o svá práva, skutečná nebo domnělá. A pak každý hájí své a prosazuje svou pravdu a svou vůli a vzdalují se stále víc.

3. Co dělat? „Obrátit se.“ Jen tak se z toho lze dostat. Změnit se. Své myšlení, svůj postoj, svůj životní styl. Otcové i synové. Synové i otcové. Pravda není výsadou jediné generace. Je nade všemi a pro všechny. A proto spojuje všechny generace, protože je všechny chce a může osvobodit a podmanit. A všechny také udržet ve svěžesti a otevřenosti víry a naděje, a proto ve stálém rozhovoru. Obrácení otců k synům bude asi znamenat odvrácení od minulosti a příklon k budoucnosti a nové porozumění pro novou situaci a novou dobu. A obrácení synů k otcům bude znamenat odvrat od domýšlivosti k přijímání svědectví.

Ale není to slovo jen do našich rodin. Každý z nás je synem, většina je též otcem. Takže to prorocké slovo jde dál: abychom se obrátili jeden k druhému. Srdcem. Abychom nebyli

proti sobě či vedle sebe lhostejní a nezaujatí. Abychom se obrátili k lidem. Napomenutí nesmírně naléhavé, vždyť hrozí prokletí, klatba země. Obrátit se k lidem, to asi znamená: Obrátit se k nim, abychom je viděli tváří v tvář. Abychom je poznávali. Abychom s nimi počítali. Abychom pro ně něco znamenali, aby oni pro nás něco znamenali. Abychom pro ně něco udělali. Přinejmenším: abychom hledali k nim cestu. K dorozumění, k smíření, k pokoji.

Den Hospodinův vnáší světlo. Do našich rodin, do našich lidských vztahů. Proto nás Pán Bůh burcuje. Dává zvěstovat své Slovo. Je to slovo pro otce i syny, pro syny i pro otce – vždyť nás všechny volá k Otci skrze Syna! Amen.

PÍSEŇ: EZ *Jak dobré je žít, Pane, z tvého slova*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA: (Podle Agendy ČCE.)

Prosíme tě, Pane,
za církev i za náš sbor. Dej, ať je na nás vidět, že ti patříme.
Prosíme za svět, ve kterém žijeme, za všechny, kdo mají moc a zodpovědnost za druhé. Pomáhej těm, kdo usilují o právo, spravedlnost a solidaritu se slabšími.
Prosíme za všechny, kterým se život nedaří podle jejich představ. Pomáhej jim najít oporu, novou sílu a naději.
Prosíme za všechny, kteří trpí válkou, pronásledováním nebo nouzí. Dej, ať se hladoví nasytí, utečenci naleznou domov a my všichni ať se učíme, jak aspoň trochu zmenšovat bídu v tomto světě.
Prosíme za ty, kdo jsou osamělí a opuštění. Dej, ať mají jistotu, že ty je máš rád, pomoz jim najít blízkého člověka.
Prosíme za ty, kdo se narodili. Dej, ať vyrůstají v lásce a porozumění.
Prosíme za ty, kdo umírají. Dej, ať odcházejí v pokoji a smíření.
Tobě, Bože, v důvěře svěřujeme sebe, své blízké i tento svět.
Společně k tobě voláme tak, jak nás to naučil tvůj Syn: ***Otče náš…***

POSLÁNÍ: Ef 6,1–4

POŽEHNÁNÍ

Hospodin tě požehná a ochrání tě. Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv. Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 217 *Milost Pána našeho Jezu Krista*

Rozvázat pouta smrti

POZDRAV

Milé sestry, milí bratři, milí přátelé, vítám vás na bohoslužbě a zdravím vás slovy apoštola Pavla: „Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.“ Amen.

INTROIT: Ž 116,1–2

PÍSEŇ: NEZ 102 *Zpívat chci navěky o Páně milosti*

MODLITBA

Hospodine, náš Pane,
zpíváme písně tobě k oslavě. Děkujeme ti za to, že jsi nám dal tento den, že jsi nám dal příležitost a dobrý důvod k tomu, abychom se setkali. Děkujeme, že k nám promlouváš, abychom nahlíželi náš svět i naše životy tvýma očima. Nechráníš před tvrdou pravdou, ale chráníš nás před zoufalstvím, protože v tobě máme naději, která sahá i za hranici smrti. Slitováváš se, když se trápíme, zveš nás na cestu života.
Tvůj Syn Ježíš se v poslušnosti tvé vůle stal člověkem, byl vítán jako král i posmíván a popraven jako zločinec. Prosíme, dej nám sílu, abychom v našich trápeních vnímali jeho blízkost a svou vírou měli účast na jeho vzkříšení. Prosíme tě, ať Kristus mezi nás přijde v Duchu svatém a obnovuje naši víru, lásku a naději!

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 144 *Laudate omnes gentes*

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: Lk 24,13–35

PÍSEŇ: NEZ 33 *K Tobě duši pozdvihuji*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Ž 116,15.

Milé sestry, milí bratři, milí přátelé, jsme ve velikonočním období, kdy církev oslavuje Kristův vydaný život a jeho zmrtvýchvstání, které může být základem naděje pro každého člověka. Pro první křesťany bylo důležité, že Ježíšova smrt a vzkříšení se staly podle Písem, tedy jako naplnění toho, k čemu Písma, kterým říkáme Starý zákon, směřovala. V Lukášově evangeliu jsme četli, že Ježíš začal od Mojžíše a všech proroků a vykládal učedníkům to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma (Lk 24,27).

Zároveň, když čteme Starý zákon, tak můžeme vnímat, že toto pojetí není vůbec samozřejmé. Starozákonní texty lze vykládat různým způsobem, ale vidět v nich předpovědi smrti a vzkříšení mesiáše? Prvoplánové čtení těchto textů to většinou neumožňuje. Ovšem v mnoha starozákonních textech můžeme vidět zachycenou zkušenost záchrany ze smrtelného nebezpečí. Přechod od smrtelného ohrožení k novému rozměru života. A tento základní pohyb, tato zkušenost záchrany je jádrem velikonočních událostí spojených s Ježíšem. Přechod ze smrti do života naplno prožil Ježíš.

Zkušenost záchrany ze smrti je zachycená také v našem dnešním žalmu 116. Tento žalm je součástí skupiny žalmů 113–118, která se nazývá *Halel*, tedy „chvalozpěv“. Je to chvalozpěv na Boží jméno, které se do češtiny překládá slovem „Hospodin“. Hospodin je ten, kdo dokáže člověka zachránit i ze smrti. Ze smrtelného nebezpečí nebo i ze smrti, která člověka zcela pohltí.

Žalmista to postupně vyjadřuje na několika místech: „Ovinuly mě provazy smrti, přepadly mě úzkosti podsvětí; nacházím jen soužení a strasti.“ To je verš třetí. Dále verš osmý, kde je doslova o Hospodinu řečeno: „Vytrhl jsi mou duši ze smrti…“ A nakonec verš patnáctý: „Vzácná je v očích Hospodinových smrt jeho věrných.“

To je zajímavý postup. Nejdřív žalmista mluví o smrtelném ohrožení, potom o vytržení ze smrti a nakonec o vzácnosti, kterou má pro Hospodina smrt jeho věrných. To znamená, že to není jen o zkušenosti záchrany ze smrtelného nebezpečí. Například o uzdravení z nějaké smrtelné nemoci. Žalmista mluví o vytržení ze smrti, která se pro něj stala realitou. On se už octnul ve smrti, a přesto smí dále chodit před Hospodinem v zemi

živých (v. 9).

A potom žalmista řekne, že pro Hospodina je smrt jeho věrných vzácná nebo drahocenná (v. 15). To je velmi zvláštní vyjádření. Jak může být smrt takovýchto lidí pro Hospodina vzácná, vysoce ceněná nebo drahocenná? Znamená to, že Bůh nebere smrt svých věrných na lehkou váhu – oni jsou pro něj velmi cenní. Hluboce mu záleží na životech těchto lidí, a proto je má ve vážnosti i v jejich smrti.

Jeden z vykladačů říká, že žalmista na sobě poznal a sděluje, jak neochotně Hospodin snáší ztrátu svých lidských partnerů, kteří jsou s ním ve smluvním vztahu. Tomu můžeme dobře rozumět, ale to ještě nevysvětluje vzácnost jejich smrti. Jejich smrt je vzácná, protože něco dobrého přinesla. Jejich smrtí je něčeho dobrého dosaženo. A to je velmi nesamozřejmé.

Ovšem právě to se stalo Ježíšovou smrtí. V listu Židům o Ježíšovi čteme, že byl pro „utrpení smrti korunován ctí a slávou; neboť měl z milosti Boží zakusit smrt za všecky." (Žd 2,9) Už prorok Izajáš píše o Hospodinově služebníku, který „...vydal sám sebe na smrt a byl počten mezi nevěrníky. On nesl hřích mnohých, Bůh jej postihl místo nevěrných." (Iz 53,12) To je smrt vzácná v Hospodinových očích. Smrt, kterou podstupuje Hospodinův věrný služebník a která má zástupný charakter.

Ježíš je Božím Synem, a proto jeho smrtí byla lidská smrt konfrontována s Božím životem a byla jím překonaná. Proto je smrt tohoto Hospodinova věrného tak vzácná. Ježíš vtáhnul lidskou smrt do prostoru Božího života a tam jí byla odňata její rozhodující moc. Byla rozvázána její pouta, jak to říká žalmista hned v dalším verši: „Hospodine, já jsem tvůj služebník... syn tvé služebnice. Ty jsi mi rozvázal pouta." (v. 16) Co byla ta jeho pouta, je patrné z verše třetího, kde žalmista říká: „Ovinuly mě provazy smrti, přepadly mě úzkosti podsvětí..."

Některé pasáže tohoto žalmu se modlil prorok Jonáš, když byl hozen do moře a tam ho pohltila velká ryba. Jonáš se podobně jako žalmista ocitnul v prostoru smrti. Byl spoután smrtí. Sloveso „spoutat" je v tomto tvaru jen třikrát v celém Starém zákoně. Kromě žalmu 116 (v. 3) a žalmu 18 (v. 5) je ještě v Jonášově žalmu: „Zachvátily mě vody, propastná tůň mě obklíčila, chaluhy mi ovinuly hlavu." (Jon 2,6)

Je tomu tak proto, že Jonáš v rybě cituje z našeho dnešního 116. žalmu. Cituje také jeho závěrečná slova: „Svoje sliby Hospodinu splním…“ (v. 14 a 18) a „Tobě obětuji oběť díků…“ (v. 17) Tedy Jonáš cituje ze začátku a z konce tohoto žalmu. Možná, že se ho modlil celý, že ho znal zpaměti. A žalmistova zkušenost smrtelného ohrožení a záchrany od Hospodina mu dávala naději. Když se sám ocitl ve smrtelném ohrožení, tak volal k Hospodinu stejnými slovy jako žalmista a to mu dalo naději, která byla naplněna. Jonáš byl třetího dne zachráněn ze smrti.

Také Ježíš mluví o znamení proroka Jonáše. Lidé od něj žádají znamení jeho božské moci a Ježíš jim říká: „Pokolení zlé a zpronevěřilé si hledá znamení; ale znamení mu nebude dáno, leč znamení proroka Jonáše. Jako byl Jonáš v břiše mořské obludy tři dny a tři noci, tak bude Syn člověka tři dny a tři noci v srdci země.“ (Mt 12,38–40)

To znamená, že také Ježíš prožil tuto žalmistovu a Jonášovu zkušenost záchrany ze smrti. Prožil ji v plnosti, naprosto jedinečně, ale přesto v určité návaznosti na to, o čem vypovídají starozákonní texty. Smrt člověka spoutává, ale Hospodin její pouta rozvazuje. Smrt tedy pro člověka nemusí být posledním údělem. Dokonce může být pro Hospodina něčím vzácným, pokud jsme mu věrní. A právě to je jedním z naučení, které chce žalmista nabídnout čtenářům svého žalmu. Patřit mezi Hospodinovy věrné neznamená vyhnout se smrti, ale znamená to zůstat pro Hospodina vzácným v životě i ve smrti. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 540 *Veleben Bůh buď, jeho čin*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

S důvěrou v Boží blízkost se modleme za křesťany i za celý svět a společně volejme: „*Pane, smiluj se.*“

Prosme za živou křesťanskou naději, která nám pomáhá unést to, co nás tíží a trápí. *Pane, smiluj se.*
Prosme za sbory, které nemají faráře a ve kterých sborový život upadá. *Pane, smiluj se.*
Prosme za církve, aby si křesťané navzájem rozuměli a nebyli si lhostejní a cizí. *Pane, smiluj se.*

Prosme za ty, kdo v množství hlasů tohoto světa zatím nerozeznali hlas Boží. *Pane, smiluj se.*

Prosme za obrácení těch, kdo nenávidí lidi, kteří se od nich odlišují. *Pane, smiluj se.*

Prosme za ty, kdo žijí, pracují a trpí pro druhé, i za ty, kdo myslí jen sami na sebe. *Pane, smiluj se.*

Prosme za ty, kdo nemají žádné zázemí, kde by se mohli cítit bezpečně. *Pane, smiluj se.*

Prosme za nemocné na duši i na těle a za ty, kdo o ně pečují. *Pane, smiluj se.*

Prosme za ty, kdo jsou nám svěřeni nebo nám leží na srdci a neseme za ně odpovědnost. *Pane, smiluj se.*

Prosme za naše sborové společenství, abychom se navzájem měli v úctě a byli k sobě ohleduplní, laskaví a trpěliví. *Pane, smiluj se.*

Pane, smiluj se nad námi a vyslyš nás, když k tobě společně voláme jako tvoje děti: ***Otče náš…***

POSLÁNÍ: 1Pt 1,17–21

POŽEHNÁNÍ

Hospodin tě žehná a chrání tě, Hospodin rozjasňuje nad tebou svou tvář a je ti milostiv, Hospodin obrací k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Boží pokoj ať zůstává s námi se všemi nyní i na věky. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 561 *Vstal Kristus z mrtvých*

Naděje neumírá

POZDRAV: 2Tm 2,1

Milost, milosrdenství a pokoj vám od Boha Otce a Krista Ježíše, našeho Pána.

INTROIT: Ž 147,7–11

PÍSEŇ: NEZ 178 *Srdcem celým tebe, Pane*

MODLITBA

Milosrdný Bože,

voláme k tobě společně, jako tví lidé. Přijals nás za své a my tvé přijetí zakoušíme v Kristu Ježíši, našem Pánu. Radujeme se z toho, i když naše chvály limitují všelijaké pochybnosti a malomyslnost.

Vyznáváme, že nejsme vzorní křesťané a k ideálu první církve má ta naše hodně daleko. Přesto doufáme, že má smysl se scházet a setkávat v azylu tvé lásky. Otevíráš ho pro každého, kdo hledá, prosí a tluče. I my tak činíme, poněvadž sami toho moc nezmůžeme. Ne že bychom to nezkoušeli, ale výsledky jsou přinejmenším rozpačité. Ty se nás ale ujímáš, tvá milost je nad naše viny a nedostatečnost. Smíme se o tebe opřít a ve všem spolehnout. Jen věřit, jen se odvážit!

Prosíme, pomoz a přispoř nám víry, lásky i naděje, aby naše obecenství s tebou, Bože, bylo požehnáním pro nás samé, pro naše blízké i bližní.

Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: 1Kr 17,8–24

PÍSEŇ: NEZ 573 *Ó Tvůrce, Duchu svatý, přijď*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lk 7,11–17.

Sestry a bratří, Ježíš přináší naději i tam, kde už pro ni my lidé nevidíme nejmenší důvod. Situace v Naim je jasná tak, že jasnější být ani nemůže. Vdově zemřel jediný syn, jediná naděje na důstojný a smysluplný život. Bez jeho pomoci se bude muset protloukat, jak to půjde, a bude moci hovořit o štěstí, neskončí-li o žebrácké holi. Starověk neznal žádný vdovský ani jiný důchod a člověk musel vyžít z toho, co si sám opatřil nebo co mu opatřila rodina. Zůstal-li sám, byl na tom víc než mizerně, což dvojnásob platilo o ženách a trojnásob o vdovách.

Kráčí-li tedy podle synových már jeho matka zhroucená a plačící, není to jen pro synovu smrt, ale i z oprávněných obav o svou budoucnost. Lidé z města Naim jí sice vyjadřují soustrast tím, že se v hojném počtu účastní pohřbu, ale až bude po něm, všichni se zas rozejdou za svými vlastními starostmi, kterých mají až nad hlavu. Vdova skutečně zůstane sama.

Po lidsku viděno: to je krize, která nemá řešení. Ani regulérní, ani improvizované. Lidé okolo to vědí, ale nic to s nimi nedělá, poněvadž systém je takto nastavený a se solidaritou v nouzi lze opravdu počítat jen v rámci rodiny. Mimo ni – bohužel…

Možná to trochu připomíná situaci mnohých současných běženců. Doma zůstat nemohou, pokud nechtějí jen pasivně čekat na smrt hlady nebo z rukou rozličných ozbrojenců. A v cizině, kam putují, je nikde nechtějí, poněvadž mají svých starostí dost. Sociální systémy evropských zemí sice s pomocí běžencům počítají, ale jen ve velmi omezené míře a běženců navíc nesmí být příliš mnoho. Jinak systémem podpory začnou propadávat a jeho pomyslná síť je brzy děravá až běda. Pak se běženci také mohou spolehnout jen sami na sebe nebo na solidaritu rodiny, ale v podmínkách exilu to prakticky nelze realizovat. Jednotlivé státy si je přehazují jako horký brambor, až ti lidé na léta uvíznou zlomeni v nějakém uprchlickém táboře, nebo se radikalizují a řešení své bezprizornosti naleznou v terorismu nebo kriminalitě.

Ať tak či onak, vyhlídky mají migranti povýtce mizerné. Stejně jako vdova z Naim. Ji ale potká Ježíš. Vidí její nouzi a pomůže jí. Přistoupí k márám, dotkne se jich a řekne: „Chlapče, pravím ti, vstaň.“ Načež hoch skutečně vstal, posadil se a Ježíš jej pak vrátil jeho matce. Happy end – chce se říci. A on to skutečně šťastný konec je.

Boží milosrdenství je nezměrné a jeho potenciál netušený. Až takový, jaký vyjadřuje parabola o hoře, kterou lze pouhou věrou vrhnout do moře. To nám samo sebou připadá jako absurdní nadsázka a hodně přehnaný symbol. Ovšem Ježíš to myslí doslova! To jen naše víra je tolik nepatrná. Avšak i ta, která je drobounká jako semínko hořčice, může přinést velikou úrodu a netušené plody. Jen to nezabalit už předem.

Ale vdově z Naim by to nikdo nevyčítal, a pokud by si snad dokonce sáhla na život, lidé by to přijali s jakýmsi tragickým pochopením, že v podstatě neměla moc na vybranou. Jenže Ježíšovo jednání láme vaz tzv. nezvratnému osudu, léta zaužívaným zvyklostem, ano, dokonce ruší kauzalitu příčiny a důsledku. Kde jedná Boží láska a slitovnost, tam se rodí naděje, otevírá výhled a i ty nejzapeklitější krize mají řešení a východisko.

Člověk sám něco takového zajistit a takříkajíc vygenerovat nemůže. I kdyby sebevíc chtěl. Ale Bůh to – jak se dnes říká – dá, on ano. A nejen že to dokáže, on to i chce. Má člověka rád přes všechnu jeho problematičnost a stojí při něm, zejména v nouzi. Dost a dost lidí se o tom přesvědčilo, a proto Bohu věří a chválí jej a oslavují, slovy i skutky. Jiní, když je vidí, možná o tom začnou uvažovat a přestanou se k Bohu točit zády, nebo se – což je ještě častější – přestanou tvářit, že žádný Bůh není. A třeba časem najdou leccos z toho, co postrádají a marně dosud hledali: pokoj, radost, důvěru.

Je zajímavé, jak lakonický je evangelista Lukáš, když líčí příhodu z Naim. Nepopisuje reakci vdovy ani její další kroky. Ano, lidé žasnou a chválí Boha a zcela po právu. Ale o vdově nic. Nejspíš proto, aby ve středu pozornosti zůstal Ježíš a jeho čin. To je přece to nové, co se do našeho světa vlévá jako řeka, vzedmutá hojným deštěm do vyprahlého jezera. Milosrdenství, které mění i zcela beznadějnou situaci v nový počátek a dává jí východisko, které není nouzovým řešením, ale radikální proměnou. Mrtvý syn je živ, opuštěná vdova má opět zastání a oporu, z már jsou nosítka pro nemocné, nebo dokonce kolébka nového života, stvořeného Ježíšem Kristem, Božím Synem.

Sestry a bratří, říká se, že naděje umírá poslední. Ale možná bychom ve světle dnešního evangelia o vzkříšení syna naimské vdovy mohli říci, že naděje neumírá nikdy, že tu vždycky je. I když ji někdy těžko najít, zahlédnout, uchopit. Ale naděje neumírá, poněvadž neumírá její dárce, tvůrce a naplňovatel, Pán Bůh. Kdyby Bůh zemřel, jak pravil kdysi Friedrich Nietzsche, naděje by zemřela s ním a zbyly by jen iluze. Nesporně! Jenomže

Bůh na rozdíl od Nietzscheho nezemřel, je živ, a tak jest živa i naděje. Neumírá tedy poslední, nýbrž neumírá vůbec. Zvláště ne pro ty, kdo ji usilovně hledají, ptají se po ní a silně v ni doufají, i v situacích, které jsou po lidsku tak ztracené, jako té nebohé naimské vdovy o pohřbu jejího jediného Syna.

Bůh má nejen moc, ale i pevnou vůli měnit k dobrému naše cesty, náš úděl, a proto, sestro, bratře, jakkoli je to někdy těžké, neztrácej naději. Amen.

PÍSEŇ: EZ 563 *Neztrácej naději*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,
jsi tentýž včera i dnes i na věky. Neměníš se, jsi stálý ve své dobrotě i jako pastýř, jako spasitel i učitel. Každý aspekt tvého bytí nám dává příležitost růst ve víře, v lásce i v naději. Růst ani ne tak do výšky jako spíše do hloubky, více do nitra, hlouběji do srdce. Zvnějšku nemusí být mnoho znát, a ani to není potřeba, ale uvnitř může přibývat světla, radosti, pokoje; což je mnohem významnější.
Prosíme, uč nás otevřenosti vůči tobě, uč nás důvěře, že máš svůj ovčinec spolehlivě v rukou.
Prosíme, uč nás méně se děsit neovladatelného světa a jeho věčných záškubů a zběsilostí a více se spoléhat na tebe a tvou dobrou vůli. Mnoho se strachujeme o své životy a velmi se lekáme tenzí a novotvarů naší doby, také proto, jak jsme vůči nim bezmocní. Jen pod záštitou mocného spojence – Beránka, který snímá hřích světa – můžeme žít klidně a smysluplně.
Prosíme tedy, buď blízko, co nejblíže, a kéž s tím počítáme, kéž se na to spoléháme, kéž nás to zbavuje tíže a strachu. Daruj nám svobodu, odvahu, moudrost a radost.
Co jsme opomněli, vkládáme do společné modlitby: ***Otče náš…***

PÍSEŇ: EZ 473A *Vezmi, Pane, život můj*

POSLÁNÍ: 1Te 4,11

POŽEHNÁNÍ: Ž 90,17

PÍSEŇ: NEZ 589 *Buď chvála Bohu, sláva Otci*

Nejsi a nebuď na to sám

POZDRAV

Milé sestry a bratři, vítám vás na těchto bohoslužbách, na kterých se scházíme ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého.

INTROIT: Ž 107,28–30

PÍSEŇ: NEZ 244 *Pán Bůh je přítomen*

MODLITBA

> Hospodine,
> stojíme tady dnes všichni před tebou, chceme slyšet tvé slovo, chceme zpívat radostně, v upřímnosti svých srdcí se na tebe obracet, ve svých modlitbách být s tebou spojeni. Ty víš dobře, s čím za tebou přicházíme, co si neseme a co prožíváme. Chceme toto všechno teď odložit a soustředit se na to podstatné, na to, co jenom ty sám víš, že je pro nás dobré. Připrav si nás a uschopni vnímat tvé slovo, posiluj, napomínej a povzbuzuj. Dávej nám impulzy do dalších dnů.
>
> Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: Fp 4,7

PÍSEŇ: NEZ 704 *Co činí Bůh, vše dobré jest*

KÁZÁNÍ

Základem dnešního kázání je text zapsaný v Lk 8,22–25.

Milí bratři a sestry, slovo, které jsme slyšeli, je jedním velkým zápasem, a to zápasem s nečekanou situací. Zápasem s nedobrou situací, kterou zvnějšku nemáme pod kontrolou. Znáte to, když vám někdo řekne „neměl jsi to pod kontrolou“, anebo „proč ses do toho vůbec pouštěl“. Je možné, že se ve svém životě dostaneme do nějaké takové bouře

jako Kristovi učedníci, ale nevíme kdy, nevíme to předem, nejsme na to připraveni. To, co je však důležité, může být uvědomění, že oni se do ní dostali při běžné rutinní záležitosti. Plavili se na druhý břeh. Pro rybáře to nebylo nic exotického, to jenom třebas pro nás zavání plavba něčím zvláštním až dovolenkovým.

Jsme zvyklí, ať si to přiznáme anebo ne, že v našem životě jdou věci podle plánu: ráno vstanu, možná se i umyju, snídám nebo ne, jdu do školy či práce, obědvám, přijdu obvykle odpoledne nebo k večeru domů. Také máme nějaké kamarády či přátele, kroužky, rodinu, ve které žiji, možná se tu a tam podívám na televizi, zajdu do kina nebo divadla a tak by se dalo pokračovat. Takovou podobnou záležitostí byla plavba pro Krista s učedníky na druhý břeh, kdy znenadání přichází něco, co nečekali. Začínají mít nejistotu, nejsou ve své kůži a posléze začínají mít strach.

Ale uvažte, co se stane, když přijde velké bum – jakým je například závažná nemoc, nějaká špatná situace, ztráta blízkého člověka, se kterým jsme měli nějaké plány. To se potom dostavují zvláštní pocity a nálady. Cítíme se jaksi vykolejení, byli jsme na něco zvyklí, měli jsme své představy a ta naše situace se pomalu začíná měnit. A přitom jsme neudělali nic extra riskantního, nedali jsme riziku žádnou zvláštní příčinu. Pokud se ze situace nedokážeme vymotat, začínáme mít třeba dojem, že nám nikdo nemůže pomoci, že nás nikdo nechápe, že i Pán Bůh je třeba daleko.

Četli jsme o tom, že učedníci a Kristus jsou na jedné lodi, přišla však bouře, hromy, blesky, vichřice – a to je nebezpečné. Dostavila se nejistota, strach a otázka: co s námi jen bude? Zvládnu to? Říkají si to určitě i Kristovi učedníci, přestávají si být jisti v kramflecích, když se jim voda dere do lodi, dostavuje se nejistota a obavy. Tento příběh, který je jistě skutečnou událostí, je zároveň obrazem jakýchsi životních bouří. V životě je to tak, že se nám někdy do té naší loďky valí voda a nám to jde ztěžka.

A přece každý Kristův následovník, stejně tak jako jeho učedník ví, že Ježíšovo slovo má moc, neboť jej zná již nějakou dobu, naslouchá kázáním i Božímu slovu, ale přesto v takové vypjaté situaci může dostat strach. A zapomene se obracet na Pána Boha a snaží se to zvládnout sám. Začíná být nervózní a začíná mít třebas i strach. Víte, ti učedníci věděli, že to, co dělali, tj. plavili se na druhý břeh, že to nebylo nic špatného, nedělali žádné záludnosti. Ježíš si spal v podpalubí a oni, i když spal v podpalubí, třebas

nepociťovali jeho přítomnost ihned, snažili se ze všech sil zvládnout tu situaci sami, ale nedařilo se jim to. Ale i ti učedníci na tom rozbouřeném jezeře si vzpomenuli, že Ježíš je tam s nimi, přestože doteď se jeho moc a síla neprojevila. Oni jsou ve srabu, ale to neznamená, že Kristus tam není a nemůže jim pomoci. Jenom nevyužili možnosti, neobrátili se k němu. Zapomenuli na to, že je s nimi v té situaci i Kristus.

Milé se sestry a bratři, my někdy na to zapomínáme. Jednáme, jako bychom v tom byli sami, ale pokud jsme opravdoví Kristovi následovníci, tak následujeme Krista, který nás de facto do takové situace přivedl. Taková situace je pro nás zkouškou, ve které se dle slov z listu Jakubova má osvědčit naše víra a také trpělivost.

Oni si zprvu neuvědomili, že v takové situaci nejsou sami. Ale potom přestali spoléhat jenom na svoji sílu a moc, na své schopnosti a pustili ho mezi sebe. Začali ho budit, volat, prosit, modlit se: „Mistře, hyneme.“ Kristus vstane, pohrozí živlům, které je ohrožují a nastane ticho, klid, je po bouři. Když přejde těžká krize v našem životě, nastává úleva.

Ti učedníci se na toho Krista mohli obrátit již dříve a mohli řešit vzniklou situaci spolu s ním. Když se to děje, když v takových těžkých chvílích doslova vtáhnete Krista na modlitbě do své situace, pak jsem přesvědčen, že začnete pociťovat ono ticho, onen klid, pokoj, rozumějte Boží pokoj. Takový, o jakém jsme četli v prvním čtení: „A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit srdce i mysl v Kristu Ježíši našem Pánu.“

Přeji nám všem, abychom v nejistých situacích našli klid, jistotu. Aby v nich byla upevněna naše víra a abychom byli povzbuzeni a posíleni na té cestě, kterou máme každý z nás jinou, a přece jako Kristovi svědci jdeme na ní společně za Kristem a s Kristem.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,
ochraňuj nás proti velkým bouřím zvenku. Ochraňuj i ty, které máme rádi.
Tys nám ukázal, že tvá moc je větší. A když ti budeme důvěřovat, nemusíme
se těch bouří bát. Předkládáme ti to a prosíme: Pane, zbav nás od zlého.
A společně k tobě voláme: ***Otče náš…***

PÍSEŇ: NEZ 712 *V tvé síle, Pane Bože můj*

POSLÁNÍ: Ko 2,6–7

POŽEHNÁNÍ

Církvi, slyš Boží požehnání: Hospodin ti požehnej a opatruj tě. Hospodin rozjasni nad tebou svou tvář a buď ti milostiv. Hospodin obrať k tobě svou tvář a obdař tě pokojem. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 416 *Tvé požehnání, dobrý Otče*

Všecko tvořím nové

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen. Milé sestry, milí bratři, vítám vás na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Zj 21,5–6

PÍSEŇ: NEZ 772 *Kristus má v rukou celý svět*

MODLITBA

Pane Bože,
děkujeme za nedělní ráno. Za možnost, za nabídku přerušit běh všedních dnů, pracovního týdne, zastavit se a soustředit se na tebe a to, co se děje „mezi nebem a zemí“, mezi tebou a námi lidmi.
Zpívali jsme, že „Kristus má v rukou celý svět…“ Uvědomujeme si, že nemáme budoucnost ve své ruce, potřebujeme oporu. S naší nejistotou, otázkami a strachy jsme přišli… Děkujeme, že jsi. Děkujeme, že ti můžeme věřit, že se můžeme spoléhat na tvoji lásku, pečování. Uprostřed nejistého světa jsi ty původcem i cílem našich nadějí.
Přidáváme se k chvále, která zní od tvého stvoření. Chválí tě v nebi, chválí tě na zemi vítr, déšť, sníh i ticho… chválí tě svou řečí i nemluvňátka. Jsme tu jako maličká součást tvého velkolepého stvoření a přidáváme svou trochu chvály i zde ve sboru.

Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: 2Kor 5,1–10

PÍSEŇ: NEZ 782 *Pomine země* / S 223 *Nová země, nové nebe* / NEZ 786 *Tomu, kdo pro žal hlavu věší*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán ve Zj 21,1–6.

V časopise Český bratr (ČB 12/2025) byl rozhovor Miloše Rejchrta s Jiřím Tichotou. Přečtu z něj jednu otázku a odpověď:

M. Rejchrt: V jedné písni Spirituál kvintetu se zpívá „já se těším do nebe“. Tak řekni rovnou – těšíš se do nebe?
J. Tichota: Nevím, jestli se těším do nebe. Ale těším se z toho, že vím, že nebe čeká. Mně se tady líbí, já si žiju pěkně. Mám skvělé děti a výtečnou manželku. Takže musím říct, že nahoru nepospíchám. Ale vím, že to není tak hrozná budoucnost, jako kdybychom se báli, co všecko nás ještě může potkat. A to se prostě nebojím.

Jak to máme my? Jak to máte vy? Nejspíš si většinou říkáme: přes různé bolesti a strachy máme život na zemi rádi, a ještě by končit nemusel… Ale nebe jako budoucnost – to je vidina fakt nadějná.

Autor knihy Zjevení, Jan, ten muž snů, žije v době plné bolesti, nářku, strachu, slz. V něčem je nám jeho situace blízká. Není tady sice krutý císař, který by si liboval v zabíjení křesťanů, ale pláče je dost i bez císaře. Nežijeme ve světě krásném jako snový (budoucí) Jeruzalém, ani krásném jako (původní) ráj. Žijeme v tom, co Jan nazývá „první země“. Není to ta „prvotní“ země, to dobré stvoření, které vzniklo na počátku, ale už je to země všelijak poničená a postižená. Vládne zde ne vždy dobrá lidská ruka a konci života vládne smrt.

Jan má vidinu, že pomine smrt, žal, nářek, bolest, už nebudeme potřebovat slzy. Nebude moře. Moře nebylo ve starověku místem letní rekreace, ale místem, kde vládnou nebezpečné živly a monstra, případně je to nepřekonatelná překážka, která odděluje vyhnance na ostrově. (To byl případ Jana, který je ve vyhnanství na ostrově Patmos.) Napadá mě – není moře tak veliké proto, že ho tvoří všechny vyplakané slzy?
Jan slibuje, že moře – symbol zla, nebezpečí a bolesti – vezme za své. Protože přijde Bůh a bude stírat lidem slzy z očí.

Poslední biblická kniha – Zjevení Janovo – je plná obrazů. Autor popisuje své sny. Nejspíš jste všichni zkusili někdy převyprávět nějaký svůj sen. A přitom jste zjistili, že to úplně nejde, člověk se do toho nějak motá, věci, které ve snu byly jasné, nemají logiku, nedají se úplně popsat. Když se snažíme převyprávět nějaký sen, používáme hojně slova „jako“, „zároveň“ a „tak nějak“. Ve snu mi to možná bylo jasné, ale když se vzbudíme, popsat to nejde.

Trochu podobné je to s knihou Zjevení. Některé věci si těžko dokážeme představit. Mají tzv. snovou logiku. A trochu jako ve snu, sami v něm jsme a zároveň nejsme, cítíme se podobně jako autor textu, ale zároveň jsme někde jinde. To, o čem píše, je už teď, ale bude to až někdy… Nejde o to brát jednotlivé obrazy Janova vidění jako přesný popis něčeho, co za spočitatelnou dobu přijde. Jan nám dává nahlédnout do toho, do čeho bylo jemu dáno taky nahlédnout (bylo mu to zjeveno – proto název biblické knihy Zjevení). Takže – ve svých snových vidinách – Jan dostává naději, že přijde nová doba, že Bůh vezme věci zcela do svých rukou. A píše o tom proto, aby tím probouzel naději, ne aby strašil.

Komu je určeno toto zaslíbení, pro koho je naděje, že nářek a bolest skončí? Kdo dostane napít vody živé? Ten, kdo má žízeň. Ne kdo zaplatí, kdo činil dobře, staral se o chudé, udělal hodně dobrých skutků, kdo si to zaslouží… Dostane ten, kdo má žízeň. Vstupenkou k Pánu Bohu je žízeň. Přiznaná žízeň.

Kvalifikací pro Boží království je přiznaná nedokonalost, slabost. Neschopnost sám najít pramen, vykopat studnu. Zpívá se v jednom spirituálu: *Já mám žízeň, věčnou žízeň*… Kdo pokorně vyznává „mám žízeň, Pane Bože, prosím, dej mi pít“, ten dostane. Zadarmo, z pramene vody živé.

K té žízni ještě jednu radu – zvlášť v létě lékaři lidi upozorňují, aby hodně pili. I když necítí žízeň. I když si neuvědomují, že vlastně mají žízeň. Není to tak nějak i s žízní po té vodě živé od Pána Boha? Že si často neuvědomujeme, jak moc bychom tu vodu potřebovali, necítíme se dobře – ale nejdeme prosit o vodu.

Kde se bere ta živá voda? Není to „koloběh vody v přírodě“. Obrazně – lidské slzy tvoří moře. Jsou symbolem, projevem bolesti a strachu. Příčinou slz je jednání člověka nebo

nějaké neosobní zlo – nemoc, přírodní katastrofa, nešťastná náhoda. Ale od Pána Boha dostáváme občerstvení z jiného zdroje než ze slané mořské vody, než ze slz. Kdo má žízeň, dostane napít z pramene vody živé. Nejde o to, že by člověk neměl plakat, že by měl slzy zadržet. Tak ne, slzy samotné něco odplaví, obrazně – vyprázdní, vyčistí dům. A ten dům, to vyplakané, vyprahlé tělo potřebuje zalít vodou živou. A ta voda živá je z jiného zdroje, než jsou slzy a moře.

Kdy se to všechno stane? Ten konec slz a bolesti, to nové? Kdy se splní ten sen? Ve snu to také nebývá moc jasné, časově nám to často nehraje. Budoucnost se prolíná s minulostí, dnešek se zítřkem. Už teď dostáváme vody živé ochutnat, už teď nám občas někdo stírá slzy z očí… Nějaký božský závan nebo docela konkrétní lidská ruka. Ale v plnosti to nové teprve přijde.

Těšíme se na ten čas? Nejsem si jistá. Někdy docela ano. Ale někdy mám pocit, že ten náš svět ještě nechci opouštět, přece jen je toho krásného dost. Apoštol Pavel říká, že ho to táhne na obě strany. A myslím, že ani pro nás není špatně, když nás to táhne na obě strany. Těšme se na dobu někde před námi, kdy už nebude slz a bolesti, kdy bude vše nové, vymykající se našim představám… a přitom se radujme ze dnů i hezkých chvil, které prožíváme tady. Není to špatně žít v napětí. A není to špatně, že nevíme, jak dlouho ještě to tady potrvá – to naše osobní tady, život každého z nás jednotlivě, i to naše tady teď – trvání světa, který známe.

Pán Bůh říká, že on je Alfa i Omega, počátek i konec. Je to stále ten stejný Bůh, který to vše na začátku udělal, „spustil“ a který to bude mít v ruce až do konce. A je dobré věřit, že ten konec má v ruce on, a ne my ani žádný prezident, osud či vládce podsvětí. Díky, Pane Bože, že to nadějné, nové smíme očekávat od tebe. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 674 *Kdosi mě probouzí* / NEZ 712 *V tvé síle, Pane Bože můj*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,
do toho, co je před námi, vyhlížíme s vírou a nadějí, ale i s obavami, strachy a nejistotou. Jsme rádi, že toto naše vyhlížení se děje směrem k tobě, že může být modlitbou.

Myslíme na nemocné, nemohoucí, slabé, unavené. O sílu a trpělivost, o uzdravení a odlehčení, o smíření s tím, co nejde změnit, prosíme.

K tobě voláme*: Prosíme tě, vyslyš nás.*

Myslíme na ty, kdo pečují o druhé, na rodiče nemocných dětí, děti nemocných rodičů, na ty, kdo mají péči jako zaměstnání. O sílu, trpělivost, naději a nadhled prosíme.

K tobě voláme*: Prosíme tě, vyslyš nás.*

Myslíme na místa bolesti, válek, konfliktů – mezi jednotlivci, mezi skupinami lidí, mezi zeměmi. O touhu po smíření prosíme, o odvahu udělat k sobě navzájem krok.

K tobě voláme*: Prosíme tě, vyslyš nás.*

Myslíme na lidi vládnoucí v této zemi. O moudrost, zdravý rozum, ochotu sloužit prosíme.

K tobě voláme*: Prosíme tě, vyslyš nás.*

Myslíme na přírodu, svět živý i neživý. Pomáhej nám, ať dokážeme žít ohleduplně, šetrně, odpovědně. Ať jsme dobrými lidmi každý na tom místě, kde žijeme. Dávej nám naději, že naše drobná snažení mají smysl.

K tobě voláme*: Prosíme tě, vyslyš nás.*

Ve chvíli ticha myslíme na to, co nám leží na srdci.

A společně se ještě takto modlíme, jak jsi nás to naučil: ***Otče náš…***

POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ

Hospodin Bůh vás provází na vaší cestě. Když se ohlédnete zpět, můžete děkovat za to, co jste od něho přijali. Když se rozhlédnete okolo sebe, můžete žít a sloužit v jeho Duchu. Když pohlédnete před sebe, můžete se na něj spolehnout. A když pohlédnete vzhůru, můžete očekávat jeho blízkost. Hospodin vás provází na vaší cestě. Přijměte každý den jeho milost a jeho požehnání.

PÍSEŇ: NEZ 777 *Buď mojí nadějí* / NEZ 706 *Důvěřuj se v Pána*

Pokorně svou hloupost vyznávaje

POZDRAV

Vítám vás, bratři a sestry, na začátku bohoslužeb pozdravem apoštola: „Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.“

INTROIT: Ž 149,1–4

PÍSEŇ: NEZ 118 *Zpívejte Pánu nové písně*

MODLITBA

Věčný Bože,

ve tvých očích je tisíc let jako jeden den. Pro nás je ale i jeden rok dlouhý 365 dní a je pro nás nepřehledným množstvím událostí a příležitostí, zápasů, radostí i smutků, setkání a rozchodů, nadějí a tužeb, vítězství a proher. Teď máme jeden za sebou a další nás čeká. Prosíme tě, pomoz nám rozlišit, zač děkovat a za co se kát, co opustit a čeho se přidržet, co si vrýt do paměti a co ponechat zapomnění, oč zápasit a co klidně nechat plavat. Věříme, že ty můžeš vnést do našeho života světlo a že se toho odhalení díky tvé věrnosti a milosti nemusíme bát. Děkujeme ti za to. Dej, ať jsou pro nás tyto bohoslužby chvílí upřímnosti, poznání i nové orientace.

Tebe, který jsi Alfa i Omega, počátek i konec všeho bytí, prosíme, nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce, ať nešíříme marnost a zlobu, ať všechno, co jsi nám daroval, dovedeme plně prožít a užívat společně s ostatními tobě k slávě.

Amen.

ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO: Kaz 8,16–9,1

PÍSEŇ: NEZ 282 *Kéž bychom to uměli*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán ve Zj 5,1–14.

Sestry a bratři, s koncem starého roku se ohlížíme zpět. Vybavujeme si, co se za ten rok událo, co jsme prožili. S počátkem nového roku pak hledíme dopředu, snažíme se zahlédnout, vytušit, co nás čeká. Bilancujeme a hodnotíme čas uplynulý. Odhadujeme předpoklady a šance pro čas nastávající. Snažíme se prohlédnout minulost i budoucnost, abychom vytěžili alespoň něco pro přítomnost, abychom svým aktuálním krokům dali směr, aby naše cesta časem a životem získala na jistotě.

Není to samozřejmě jen záležitost přelomu roku. Děláme to vlastně neustále. Je to věc nezbytná. Je to součást naší odpovědnosti. Odpovídáme tak na výzvu času. Snažíme se předjímat to, co bude, aby nás čas nezaskočil, abychom měli prostor pro rozhodnutí, abychom nejednali z nezbytí, instinktivně, ze zvyku nebo jen ve vleku ducha doby. Jen tak může být rozhodnutí opravdu naší odpovědí, při které se uplatní naše důvěra a úcta, naše odpovědnost. Přelom roku tuhle výzvu času jenom umocňuje a připomíná. Odhaluje, že naše přítomnost je jen setkáním minulosti a budoucnosti. Staví nám je před oči. Intenzivně na nás doléhají jako otázka, která si žádá odpověď, potřebnou pro naše další směřování.

Jenomže kdo to dovede, sestry a bratři, otevřít a číst v té knize života? Kdo je schopen pravdivě zahlédnout a skutečně pochopit smysl toho, co se událo? Kdo umí opravdu zhodnotit skutečný význam třeba jen jediného lidského života nebo třeba jen jediného skutku? Kdo plně rozumí byť jen sám sobě? Kdo je s to zachytit všechny motivy, souvislosti, zdroje a úmysly skryté v činu jednotlivce – natož lidstva a celého kosmu -, aby nahlédl, co bylo, mohl předzvědět, co bude, a poznal nesporné řešení?

„Kdo může vědět, co je člověku v životě k dobru, v časných dnech jeho pomíjivého žití, jež jako stín plynou? Kdo oznámí člověku, co pod sluncem nastane po něm?“ ptá se už biblický Kazatel a odpovídá: „Spatřil jsem též, že veškeré Boží dílo, které se pod sluncem koná, není člověk schopen postihnout, ať se při tom hledání pachtí sebevíc, všechno nepostihne. Ani moudrý, řekne-li, že zná to či ono, není schopen všechno postihnout.“

Máme před sebou knihu úplně popsanou, ale zapečetěnou sedmi pečetěmi. Život

a události mají svůj smysl, ale nám zůstává skryt. Není, kdo by jej otevřel, není, kdo by četl. Minulost i budoucnost jsou nám skryté. A ta otázka, která se jejich rozluštění týká, bratři a sestry, nezní jenom: „Kdo je schopen?“, ale „Kdo je hoden otevřít tu knihu a rozlomit její pečetě?“.

Schopnosti ještě nejsou všechno. Těch, kdo se domnívají, že dovedou s přehledem zhodnotit minulost, předzvědět budoucnost a hlásají nesporná řešení, těch se našlo a najde vždycky dost. Ale ten, kdo by byl hoden, se nenachází ani na nebi, ani na zemi, ani pod zemí. Ti sebevědomí hlasatelé a soudci obvykle ještě víc přispívají ke zmatku a bolestem tohoto světa.

Mějme to, sestry a bratři, na paměti jak na osobní, tak na společenské rovině. Sebevědomých soudců, kteří vždycky znají jediné správné řešení a jednoduchou odpověď na každou lidskou bolest, je spousta. Ale kdo spolu s Janem vidí, že „nikdo na nebi ani na zemi ani pod zemí nemohl tu knihu otevřít a podívat se do ní,“ ten jim nenaletí. Ten se nenechá fascinovat domnělou sebejistotou, ale bude hledat pokoru, která se nebude chovat, jako by měla všechno přečtené tam i nazpátek a na všechno znala odpověď.

Nikdo tu knihu neotevřel, nikdo se do ní nepodíval. Ani my křesťané, ani kazatelé. Ani Bible není klíčem, který ji otevírá. Právě naopak, někteří staří vykladači viděli dokonce v té knize sedmkrát zapečetěné právě Bibli. A kdo ji poctivě čte, ten také bolestně prožívá, jak jsou mu její smysl a moudrost často skryty.

Nechtějme po lidech víc, než mohou. A nedejme si ani my namluvit, že bychom snad měli být schopni něčeho víc, než co můžeme; že bychom měli jako věřící znát odpověď na každou otázku, že bychom měli mít řešení pro každou bolest. Nechme si poradit od Jakoubka ze Stříbra, který už před pěti sty lety napsal: „Pokorný kazatel a kněz lépe činí, pokorně svou hloupost vyznávaje, nežli všetečně ji vykládaje.“ Což se samozřejmě týká nejen kazatelů.

Je lépe spolu s Janem plakat, že se nenašel nikdo, kdo by byl hoden tu knihu otevřít, je lépe trápit se s nejistotou a bolavými stránkami života, než uvěřit těm, kdo se jeho tajemství domněle zmocnili. Je lépe přijmout minulost i budoucnost v jejich nejistotě než svůj život promarnit ve falešném budování jistot. Je lépe i ten rok, který máme za sebou,

i ten, který nás čeká, přijmout s vědomím, že je nemáme a nemůžeme mít přečtené, přijmout je bez záruky a s pokorou, která má prázdné ruce.

Je to lepší, i když je to k pláči – tak jako prázdné ruce tváří v tvář utrpení, jako naše nemohoucnost ve věci skutečné spravedlnosti, jako nejistota, s kterou se musíme potýkat při každém rozhodování. To vše je lépe unést a zápasit s tím, než se z té tíže vyvléct a žít v iluzi, že snad někdo z nás nahlédl do té sedmkrát zapečetěné knihy a prohlédl tajemství života.

Naše naděje a potěšení jsou, bratři a sestry, jiné: „Neplač. Hle zvítězil lev z pokolení Judova, potomek Davidův; on otevře tu knihu sedmkrát zapečetěnou."

Nemáme klíč od tajemství života, času, minulosti a budoucnosti, nemůžeme si hrát na jeho klíčníky, ale víme, kdo jej má, kdo je hoden tu knihu otevřít, kdo ji přijal. A v důvěře v něho můžeme přijmout svůj život v jeho nejasnosti s pokorou a bez rezignace. Můžeme jít životem chudí, bez vylhané sebejistoty, bez posledních odpovědí, ale i bez nářku, strachu a bloudění.

V té důvěře můžeme zahlédnout směr a naději i pro tu naši bezmoc. Je-li Beránek, ten obětovaný, vítězem, pak ji najednou uvidíme v jiném světle. Úspěch a neúspěch, síla a slabost, vítězství a prohra – to vše dostane najednou nový obsah. I při tom pohledu zpět a kupředu potom půjde o něco jiného než o to, abychom neprohráli, vyhnuli se bolesti, zbavili se bezmoci. Vždyť z lásky přijatá bezmoc vítězí, slabost věrnosti je silou, které ani čas neodolá, a ten, kdo byl obětován, jest hoden přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.

Možná vám to připadá jako pohled do nebes a řeknete si: „Ale my přece žijeme tady na zemi, a tady to chodí všechno jinak." Ale snad právě o to jde, abychom hleděli do nebes a žili z toho pohledu zde na zemi, a tak se i její běh měnil. O to přece prosíme neděli co neděli: „Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi."

My prosíme a Bůh nám odpovídá. Třeba právě touhle vizí. Jde jen o to, zda jeho vůli chceme slyšet. Hledět do nebe, to není únik ze světa, to je počátek nové existence zde na zemi. To je zdroj inspirace, nezávislosti a síly, která mění tento svět. Kdo důvěřuje, že má

tajemství života ve své ruce beránek, který byl obětován, ten jedná jinak než ten, kdo ho přiřkne těm, kdo životem bez problémů propluli. A může pak vidět jinak i svoje trable.

To je, bratři a sestry, šance a naděje, se kterou můžeme beze strachu vstoupit do nového roku. To je ta nová píseň, která nám v něm může být zdrojem radosti: „Hoden jest Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.“ Amen.

PÍSEŇ: NEZ 784 *Aj, kamení volati bude*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, Beránku obětovaný a vítězný,
tobě patří dobrořečení, čest, sláva i moc, tobě patří i naše životy a dny, naše minulost i budoucnost. Tebe chceme v důvěře následovat, aby nám naše úspěchy nezamotaly hlavu, aby nás naše prohry nepřipravily o naději, abychom ve své slabosti nalézali sílu a nevylhali se ze své bezmoci ani se nás kvůli ní nezmocnila apatie.
Buď nejen pro nás ujištěním, že úsilí o věrnost není marné, i když se potýká s neúspěchy, otázkami a nejistotou.
Buď nejen pro nás oporou, když v lásce docházejí síly, protože nevidí žádné výsledky a naráží na nepochopení.
Buď nejen pro nás občerstvením, když únava a zklamání otupují a vedou k lhostejnosti.
Prosíme tě dnes za ty, které ohlédnutí za uplynulým rokem naplnilo smutkem a lítostí kvůli ztrátám, které prožili, kvůli tomu, co se jim nepovedlo nebo co vlastní vinou zkazili. Dej, ať mohou začít znovu.
Prosíme tě za ty, kdo hledí do nového roku s obavami a úzkostí z nejrůznějších důvodů. Dopřej jim zahlédnout naději.
Prosíme tě za ty, kdo se už smířili s mělkostí života a už ani nepočítají s tím, že by od něho mohli něco čekat, že by mohl mít smysl a cenu, že by ho s někým opravdu mohli sdílet a něco změnit.
Každý teď v tiché modlitbě myslíme na ty, kdo nám leží na srdci…

Pane, ty nejlíp víš, co je nám třeba. Věříme, že to, co jsme nevyslovili nebo ani vyslovit nedovedeme, dojde tvé lásky skrze modlitbu, kterou jsi nás naučil: ***Otče náš…***

POSLÁNÍ: Fil 3,17–21

POŽEHNÁNÍ: J 14,27

PÍSEŇ: NEZ 620 *Moc předivná*

SEZNAM ČTENÍ PÍSMA SVATÉHO

Genesis	18,1–8	54
1. Královská	17,8–24	77
1. Královská	19,1–8	59
Job	19,25–27	27
Kazatel	8,16–9,1	93
Izajáš	8,21–9,1	10
Ezechiel	34,1–6 + 11–16	48
Daniel	2,1–4.8–28b	41
Malachiáš	4,1–6	65
Evangelium podle Marka	10,35–45	35
Evangelium podle Lukáše	15,11b–32	15
Evangelium podle Lukáše	24,13–35	71
Evangelium podle Jana	1,1–5 a 14	10
2. Korintským	5,1–10	87
Filipským	4,7	83
Druhý list Janův	1,1–9	21

SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

Žalmy	116,15	72
Izajáš	55,6–13	15
Malachiáš	4,5–6	66
Evangelium podle Matouše	28,1–15	27
Evangelium podle Marka	1,6–11	54
Evangelium podle Lukáše	2,9–20	10
Evangelium podle Lukáše	7,11–17	77
Evangelium podle Lukáše	8,22–25	83
Evangelium podle Lukáše	9,57–62	60
Evangelium podle Jana	14,6	21
1. Timoteovi	2,1–6	42
Židům	13,12–14	35
První list Petrův	2,21–25	48
Zjevení Janovo	5,1–14	94
Zjevení Janovo	21,1–6	88

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická pro vnitřní potřebu. Texty prošly redakční úpravou.

Redakce: Ivo David, Alžběta Hatajová, Ondřej Ruml

Editorka, technická redaktorka, obálka: Adéla Rozbořilová

Jazyková redaktorka: Ester Karásková

Objednávky přijímá a rozšiřuje redakce Českého bratra, Jungmannova 9, 111 21 Praha 1, telefon: 224 999 236, ceskybratr@e-cirkev.cz, ceskybratr.cz

© Českobratrská církev evangelická 2026

ČESKOBRATRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ